

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoli, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
izide ob 4 jutraj
razen ponedeljku
in dneve po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Velik problem

Na katoliško-socialnem zborovanju, ki se je vršilo sredi minolega meseca na Dunaju, je govoril o »cerkvi in proletariatu« vseučiliški profesor, znani etnolog p. Wilhelm Schmidt, ravnatelj papeževskega etnološkega muzeja v Vatikanu. Njegova izvajanja so toli pomembna in zanimiva, da smatramo za potrebno reproducirati osnovne misli:

Cerkev in proletarijat — to ni predmet za suhoparna razmišljanja, to je razmerje, ki gre skozi samo srce katoliške cerkve. Kakšni ogromni deli ljudstva so se iztrgali iz toplote ljubezni cerkve! Ne brez naše krivde, katoličanov samih, to je treba naglasiti! Proletarijat je postal nasproti krščanskim dolžnostim ljubezni nezaupen. Naša vseprevoljna elastičnost in laksnost v tolmačenju in izvajanju krščanskih etičnih načel in zahtev v družabnem življenju se je zadovoljevala z najmanjšo mero dolžnosti, ki prihajajo iz ljubezni. Kje so časi prvih krščanskih stoletij, ko so se žrtvovala cela milijardna premoženja (sv. Melanija na primer!), da bi se takratno socialno vprašanje rešilo v krščanskem smislu?

S takim razumevanjem iz ljubezni izvira jočih dolžnosti, kakor je veljalo med prvimi kristjani, bi se moglo proletariatu gotovo v marsičem pomagati. Delavstvo pa zahteva več; delavstvo ne zahteva samo ljubezni, marveč socialno pravičnost. Umirajočega Ljenuša so vprašali, ali je dal sedaj delavcem kruha. Odgovoril je: »Če ne kruha, pa pravičnost!« Ta beseda velikega nasprotnika nam bodi opomin, da damo proletariatu oboje.

Tega ne smemo tajiti: v cerkvi ni nikoli manjkalo pogumnih izjav za proletarijat. Nikdar seveda ne more netiti razrednega boja. Ako pa so se boji enkrat razvneli, potem bo cerkev posredovala, dokler bo mogla. Če je pa tudi posredovanje nemogoče, potem stoji cerkev na strani šibkih in zatiranih. Naloga cerkve ni, da bi razvila lasten socialni program. To je naloga katoliške znanosti, ki je, če jo primerjamo n. pr. z marksizmom, še mnogo premalo razvita. Krivda za ta neveseli pojav ni samo pri nas: marsikje so katoliškim znanstvenikom na vseučiliščih zapirali vrata. V te vrzeli so mnogokje stopili moči iz katoliških redov; za to jim moramo biti hvaležni, namesto da bi rekli: Kaj pa imajo redovi opraviti na znanstvenem področju?

Čudno, a resnično je, da je katoliška socialna teorija, katoliška socialna znanost razmeroma še slabo razvita. Kaj imamo v tradiciji, bodisi v skolastiki, bodisi v dobi baroka in romantike, toliko najdragocenejših miselnih zakladov, na podlagi katerih bi ustvaritev enotne teorije ne mogla biti težka? Ali ni stanovska misel prastar nazor katoliške tradicije? Ustvarimo teorijo, dokler ni prepozno, teorijo, ki more potegniti za seboj tudi mase! Čeprav cerkev te naloge nima, se vendar peča z določenimi temeljnimi mislimi in temeljnimi dejstvi, ki so z zveličalnim redom v najožjem stiku. Tako n. pr. v socialnem vprašanju ne bo nikdar nastopila proti vsaki lastnini, marveč bo zasebno lastnino branila, da — branila ravno za delavstvo; kajti socializem, ki hoče zasebno lastnino odpraviti, proletariata ne osvoboduje, marveč ga le z nova zaslužuje, čeprav seveda drugim gospodarjem. Zato cerkev tudi ne more pritrditi tako zvanim religioznim socialistom. V Nemčiji pomenja sicer ta poizkus, da se zvežeta cerkev in proletarijat prek socializma, junašk, toda nejasen poizkus plemenit mislečih poedincev. V Avstriji pa, kjer je socialistično ozračje po brezverstvu mnogo bolj zastrupljeno, kjer predstavlja marksizem tudi mnogo večjo nevarnost, bi bilo enako samoumno, ako bi proletarce, namesto da bi jih obvarovali pred strupom, še sami potiskali v tako ozračje.

Mi vsi, duhovniki in laiki, celokupnost vseh članov cerkve, imamo nasproti proletariatu izpolniti nujne naloge in dolžnosti. Če je prva skrb cerkve, da vodi ljudi k nadnaravnemu cilju, potem ji je vendar na srcu tudi skrb, da dosega zveličalnega namena in pretežka. A temu je danes pri proletariatu tako. O more krščanske čednosti gojiti večkrat le s skrajnim heroizmom! Trajno mezdno razmerje, iz katerega priteka na splošno le najpotrebnejše za življenje, negotovost obstanka, bi nadna bodočnosti, pomanjkanje varstva pred konjunktturnimi preobratoma: vsega tega se porajajo najslabše posledice za osebnost in družino. Te posledice prizadenejo človeštvo

Zopet bolgarski atentat

V Štipu izvršila dva bolgarska komitaša atentat - Oba atentatorja ubita

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Včeraj okoli pol 9 zjutraj sta se pojavila na glavnem trgu v Štipu dva sumljiva moška, ki sta si ogledovala dalj časa hiše in hodila po trgu. Dva policijska agenta, ki sta ju zapazila, sta zahtevala od njih, da se legitimirata. Namesto, da bi pokazala legitimacije, sta izlekla revolverje in začela streljati na policijske agente. Dasi sta bila oba agenta ranjena, sta vendar izlekla revolverje in streljala za bežečima atentatorjema. Enega sta ubila na mestu, drugega pa je zasledoval v bližini se nahajajoč otrok, toda tudi njega je atentator ranil ter mu je uspelo pobegniti iz mesta proti bolgarski meji. Za bežim atentatorjem je bila takoj organizirana orožniška patrulja, ki so ji pomagali kmetje. Pri ubitem so našli revolver tipa »Parabellum« z dvema nabojema in štiri bombe, od katerih sta bili dve bolgarskega sistema »Odrin«, dva pa nemškega izvora. Po najdenem orožju in neki sofijski firmi na sranci ubitega je jasno, da sta oba prišla iz Sofije oziroma Bolgarije v Štip z namenom, da izvršita atentat na višje uradne osebnosti in uglednejše prebivalce, ki so se sprehajali po trgu, ker je bila nedelja. V celnem mestu je zavladalo veliko ogorčenje proti Bolgariji, in to tembolj, ker se je iz bolgarskih listov videlo, da Bolgari stalno klevečejo našo državo in zahtevajo, da se olajša pristop takim osebam na naš teritorij. Vest o atentatu se je takoj razširila po celi oblasti. Povsod so se dvignili kmetje in začeli preiskovati vse kraje, kjer bi se atentator mogel nahajati.

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Lov za atentatorjem, ki so ga organizirali kmetje in orožniki, je uspel. Kmalu so orožniki našli sled, kmetje pa so tudi odkrili atentatorja in ga skupaj z orožniki pozvali, naj se uda. Ker je atentator odgovoril z revolverskimi strelji, so tudi orožniki segli po orožju in ga ustrelili. Ubit je bil severovzhodno od Kočan, nedaleč od bolgarske meje, proti kateri je bežal, da preide na bolgarsko ozemlje. Policija je ugotovila, da se imenuje eden Mihajlo Šiljka, drugi pa Krum Banov, oba komitaša. Po obleki in stvarih, ki so jih našli pri njiju, da sta živela atentatorja v Sofiji ter od tam prišla na naše ozemlje.

Bolgarska se mora odreči politiki atentatov

Belgrad, 15. julija. (Tel. Slov.) Pojav novih atentatorjev na našem ozemlju v Štipu kaže, kako upravičene so stroge mere, ki so jih naše oblasti podvzele na našem ozemlju v bližini bolgarske meje. Kakor neuspeli atentat pri Vranjski banji, je tudi ta poskus bolgarskega komiteja, da vznemirja naše obmejne kraje, jasno pokazal, odkod prihaja nevarnost za red in mir v naših obmejnih krajih. Kljub vsem strogim meram so atentatorji v Vranjski banji in Štipu prispeli z bombami in orožjem na naše ozemlje. Vse te stroge mere se kažejo kot nezadostne, da bi popolnoma onemogočile sistematično akcijo, ki se iz Bolgarije izvaja proti naši državi. Radi takih atentatov, ki so pred dvema letoma primorali našo državo, da popolnoma zapre mejo proti Bolgariji, in ki tudi zdaj narekujejo strogo postopanje na meji, je naša država v Pirotu predložila pogoje, pod katerimi se mora ohraniti red na meji, ter da se istočasno varujejo ekonomski interesi obeh držav, ki pod takimi razmerami mnogo trpijo. Z bolgarske strani niso pristali na te osnovne pogoje za ureditev obmejnih odnosov, da se odstranijo z meje vsi ljudje, ki ne bivajo tam porojstvu ali poklicu, in na rešitev dvalastniških posestev potom zamene, oziroma odkupa, čeravno se brez take rešitve sploh ne morejo preprečiti obmejni incidenti.

Naša država vsekakor želi na prvem mestu dobre sosedne odnose z Bolgarijo. Ti pa niso mogoči, dokler se Bolgarija ne odreče svoje dosedanje politike atentatov ter ustvarjanja incidentov. Dokler Bolgarija nam prepušča, da moramo mi sami skrbeti za red na meji in dokler odbija sodelovanje na vzpostavitvi normalnega stanja, tako dolgo bodo morale naše oblasti tudi biti oprezne in stroge. Zakaj gotovo je, da bo Sofija poslala, če naše oblasti le malo popuste, ne po enega atentatorja in po eno bombo, temveč cele čete in legije.

Z zborovanja so poslali jugoslovanskemu

Udržal v Dalmaciji

Zagreb, 15. jul. (Tel. Slov.) Snoči je potoval skozi Zagreb češkoslovaški ministrski predsednik in vojni minister Udržal. Z večernim vlakom je odpotoval v Split ter namenava ostati dalj časa v nekem dalmatinskem kopališču.

neizmerne izgube, ker ne dopuščajo, da bi se razvili ali vsaj zadostno razvili vsi tisti darovi, ki jih je Bog podaril vendar tudi proletarcu. Skrb cerkve je velika, je tem večja, čim silnejša stiska. Ker je pa cerkev dalje živeči Kristus sam, zato moramo katoličani iti proletarcu nasproti razširjen rok s Kristusovimi besedami: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi!«

Skrb celokupnosti cerkve mora pri pogledu na ogromnost današnje proletarizacije, ki se posebno strašno očituje v velemestih, rasti v neizmernost. Notranja in zunanja stiska proletariata se mora odstraniti. To zahteva mnogokje dvojnega boja: proti kapitalizmu in proti socializmu. Kako naj cerkev izpolnjuje svojo zveličalno nalogo, ako se ji od obeh strani naravnost sistematično zapira pot do delavstva! Kaj stori tu država in kaj stranke? Bridko je, da mora krščanski delavec mnogokrat prestajati žalostno mučenje, ne samo v zasebnih, marveč tudi v javnih obratih, ne da bi kdo v njegovo obrambo zganil le z mezincem.

valce, ki so se sprehajali po trgu, ker je bila nedelja. V celnem mestu je zavladalo veliko ogorčenje proti Bolgariji, in to tembolj, ker se je iz bolgarskih listov videlo, da Bolgari stalno klevečejo našo državo in zahtevajo, da se olajša pristop takim osebam na naš teritorij. Vest o atentatu se je takoj razširila po celi oblasti. Povsod so se dvignili kmetje in začeli preiskovati vse kraje, kjer bi se atentator mogel nahajati.

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Lov za atentatorjem, ki so ga organizirali kmetje in orožniki, je uspel. Kmalu so orožniki našli sled, kmetje pa so tudi odkrili atentatorja in ga skupaj z orožniki pozvali, naj se uda. Ker je atentator odgovoril z revolverskimi strelji, so tudi orožniki segli po orožju in ga ustrelili. Ubit je bil severovzhodno od Kočan, nedaleč od bolgarske meje, proti kateri je bežal, da preide na bolgarsko ozemlje. Policija je ugotovila, da se imenuje eden Mihajlo Šiljka, drugi pa Krum Banov, oba komitaša. Po obleki in stvarih, ki so jih našli pri njiju, da sta živela atentatorja v Sofiji ter od tam prišla na naše ozemlje.

Naša država vsekakor želi na prvem mestu dobre sosedne odnose z Bolgarijo. Ti pa niso mogoči, dokler se Bolgarija ne odreče svoje dosedanje politike atentatov ter ustvarjanja incidentov. Dokler Bolgarija nam prepušča, da moramo mi sami skrbeti za red na meji in dokler odbija sodelovanje na vzpostavitvi normalnega stanja, tako dolgo bodo morale naše oblasti tudi biti oprezne in stroge. Zakaj gotovo je, da bo Sofija poslala, če naše oblasti le malo popuste, ne po enega atentatorja in po eno bombo, temveč cele čete in legije.

Naša država vsekakor želi na prvem mestu dobre sosedne odnose z Bolgarijo. Ti pa niso mogoči, dokler se Bolgarija ne odreče svoje dosedanje politike atentatov ter ustvarjanja incidentov. Dokler Bolgarija nam prepušča, da moramo mi sami skrbeti za red na meji in dokler odbija sodelovanje na vzpostavitvi normalnega stanja, tako dolgo bodo morale naše oblasti tudi biti oprezne in stroge. Zakaj gotovo je, da bo Sofija poslala, če naše oblasti le malo popuste, ne po enega atentatorja in po eno bombo, temveč cele čete in legije.

prometnemu ministru Korošcu radiogram, ki je prispel v Belgrad isti dan, in se glasi: »Gospodu dr.-ju Antonu Korošcu, prometnemu ministru, Belgrad, Jugoslavija. Vaša Ekscelenca! 12.000 ameriških Slovencev, zbranih na I. vseslovenskem katoliškem shodu v Lemont, Illinois, se izreka z Vami in Vašim delom popolnoma solidarnim ter Vas kot voditelja Slovencev iskreno pozdravlja. Rev. Oman.«

Za Agrarno banko

Zagreb, 15. jul. (Tel. Slov.) Anglo-jugoslovansko petrolejsko d. d. v Zagrebu je vpisalo 1000 delnic privilegirane agrarne banke v znesku pol milijona dinarjev. Osobje ravnateljstva pošte in telegrafa v Zagrebu pa je podpisalo 3000 delnic v vrednosti 1 in pol milijona dinarjev.

Edina uspešna pot, ki nam je danes še odprta, so krščanska strokovna društva. Zato je nujna dolžnost vseh katoličanov, da nastopajo za delavsko politiko krščanskih strokovnih društev, ki se morajo mnogokrat tudi v lastnem taboru boriti z najtežjimi nespornostmi in nasprotji. V marsikaterem slučaju ne bi škodilo, če bi namesto nekaterih meščanskih poslancev sedelo v parlamentih nekaj več mož iz krščanskih strokovnih organizacij.

Danes spada med dela telesnega in duševnega usmiljenja, da nastopamo proti modernemu kapitalizmu za proletarijat. Moderne sile proizvajanja, če služijo gnotnemu in duševnemu blagru celote, treba priznati; vendar pa je dejansko obstoječi kapitalizem našega časa načelo nereda ter vodi do vedno nove proletarizacije ljudstva. Seveda moramo delati za sporazum med sprtimi razredi; toda tega sporazuma ne smemo plačati z ohranitvijo položaja, ki je, ako ga merimo s krščanskimi načeli, ne samo obžalovanja vredno, marveč mnogokrat naravnost človeka nevre-

Mašniški jubilej

dr. Bauerja

Zagreb, 15. jul. (Tel. Slov.) Danes se je vršila v samostanu usmiljenk v Zagrebu svečana proslava mašniškega jubileja zagrebskega nadškofa dr. Bauerja. Zjutraj se je vršila v samostanski cerkvi slovesna maša, ki jo je daroval sam nadškof. Pri maši je pel zbor usmiljenk staroslovensko mašo, ki jo je nalašč v ta namen skomponirala neka usmiljenka. Po cerkveni proslavi se je vršila svečana akademija, ki so jo izvajale sestre usmiljenke, ter je bila na odlični višini. Slavljenca so sestre darovale dragoceno mašno obleko, ki so jo same izvezle. To je prva večja proslava ob nadškofovem jubileju. Kakor je znano, štejejo usmiljene sestre na Hrvatskem nekoliko stotin članic. Slavlja se je udeležilo okoli sto delegatov raznih samostanov iz cele države.

Podpisovanje delnic

Agrarne banke zaključeno

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Danes je končan vpis delnic privilegirane agrarne banke. Komisar Gjurič je imel tekem zadnjega časa 30 shodov in konferenc, ki so povsod rodile velike uspehe, kajti vrednost vpisanih delnic mnogo presega pol milijarde dinarjev. Prihodnji teden bodo pregledali vsa poročila in objavili rezultat vpisovanja delnic privilegirane agrarne banke. 22. t. m. pa se vrši ustanovni občni zbor.

Orožniki podpisali

nad 10.000 delnic

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Orožniško poveljstvo na vsem področju naše države je vpisalo 10.832 delnic privilegirane agrarne banke v vrednosti 5.416.000 Din. To veliko število delnic, ki jih je podpisalo naše orožništvo, so sprejeli z veliko pohvalo, ker je znano, da niso naši orožniki ravno dobre plačani.

Imenovanja pri železnici

Belgrad, 15. julija. (Tel. Slov.) Na predlog prometnega ministra dr. Korošca so pri generalnem ravnateljstvu državnih železnic v Belgradu v oddelku za kontrolo dohodkov imenovani v 5. skupini I. kategorije: Počkar Leopold, Jereb Ludovik. V 6. skupini I. kategorije pa: Smerdu Josipina, Jenčič Marcela, Osvald Rudolf, Poher Martin, Legiša Alfonz, Franke Ernest, Holeček Josip, Černjevič Jakob, Mihelčič Maks, Besek Franc, Humar Gabrijel, Vindbah Zeljko, Gros Rudolf, Stipetič Matija, Komp Dragotin, Cijan Josip, Graner Albert, Defranceschi Teodor, Lukan Alojz, Jenčič Anton, Rajgelj Ernest.

Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani so postavljeni: Seme Avgust, Kuster Ivan, Kajzer Franc, Perše Karel.

Poljska kupuje naš tobak

Belgrad, 15. jul. (Tel. Slov.) »Bosanska pošta« javlja, da so prispeli v Mostar trije višji monopolski uradniki iz Poljske v spremstvu monopolnega oblastnega inspektorja iz Sarajeva dr. Petra Premužića. Pregledali so skladišče nepredelanega tobaka v Mostarju ter nato odpotovali dalje v Hercegovino, da po nalogu svoje monopolne uprave sklenejo večjo kupčijo hercegovinskega tobaka.

den in po besedah nuncija Paccellija na katoliškem shodu v Dortmundu hujši od rimskega paganstva. Varujmo se napačnega optimizma, da bi povsodi videli izboljšanje, kjer načelnega izboljšanja sploh še ni! Zalostno dejstvo je, da je proletarijat mnogo svojih uspehov iztrgal kapitalizmu s pomočjo nam sovražnih organizacij, ki imajo to zahvaliti samo krščanskim moralnim nazorom, ki so jih, čeprav izkvarjene, sprejele vase. Mi, ki imamo vso polnost teh resnic, moramo tembolj skrbeti za to, da se položaj proletariata olajša, in ne samo to, marveč da se proletarijat osvobodi iz svoje lastne, zaničevane eksistence in dvigne v polnopraven stan!

Kar delavstvo danes od nas brezpogojno zahteva, je pravičnost. Proletarsko nezaupanje proti nam je večinoma naša krivda. Zvesti Kristusovemu zgledu ne smemo upognjenega trsa streti niti tlečega stenja ugasniti. Neizmerno velika je naša odgovornost, od nas je odvisno, da spravimo problem cerkve in proletariata s sveta.

Proslava osvoboditve Dravske doline

Marenberg, 15. julija.

Včeraj se je v Marenbergu proslavila desetletnica osvoboditve Dravske doline, ki se je udeležilo okoli 3000 ljudi. Na slavnosti je bila cela Dravska dolina od Maribora do koroške meje. Državno oblast je zastopal veliki župan dr. Schaubach, samoupravno oblast pa ravnatelj Gračner. Poleg tega so bila na proslavi mnoga kulturna in gospodarska društva. Občino Banjaloka na Kranjskem, kjer je bil doma junak, narednik Glad, ki je pred desetimi leti padel v borbi za osvoboditev Dravske doline, so zastopali banjaloški rojaki iz Maribora. Slavnost je trajala od ranega jutra do poznega večera. Padlemu naredniku Gladu so na pokopališču odkrili spomenik, ki ga je blagoslovil dravograjski prošt Serajnik. Junaštvo narednika Glada za osvoboditev Dravske doline je proslavil z govorom okrajni sodnik Slabé. Slavnosti so poslali brzojavne pozdrave prometni minister dr. Korošec, general Maister, polkovnik Ljubomir Nedeljković, ki se je pred desetimi leti udeležil bojev za osvoboditev Dravske doline. Po maši, ki jo je dravograjski kanonik Serajnik opravil na prostem pred cerkvijo, se je vršila povorka, ki se je udeležil poleg Slovencev tudi nemški župan Wrentschur.

S. Watson bo kmalu ozdravel

Belgrad, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Iz Sarajeva javljajo, da se je zdravstveno stanje Setona Watsona izboljšalo, tako da bo v najkrajšem času mogel zapustiti posteljo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Danes sta se vrnila v Belgrad ministra Mažuranić in Radivojević, ki sta se mudila v Mataruški banji pri predsedniku vlade, ter minister Frangeš iz Vrnjačke banje, kjer je obiskal prometnega ministra dr. Korošca.

Belgrad, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Skupščina Zdrženja jugoslovanskih gozdarjev se bo vršila v Mariboru od 8. do 10. septembra. Prometni minister je že dovolil polovično vožnjo.

Belgrad, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Sodišče za zaščito države je danes preložilo proces v vohumski zadevi Soljana, Lamakija in Miljanovića na pozneje radi pridobitve nekaterih podatkov za razpravo, ki bo tajna.

Belgrad, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Na podlagi člena 100 invalidskega zakona prenehajo z današnjim dnevom delovati višja invalidska sodišča v Belgradu, Zagrebu in Sarajevu. Njih funkcije prevzame višje invalidsko sodišče v Belgradu, ki mu je imenovan za predsednika Jovan Jovanović, kasacijski sodnik, Lazar Urošević in Božidar Katanić pa za sodnika.

Belgrad, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Na razpoloženje so stavljeni uradniki bivšega ravnateljstva pošte in telegrafa v Ljubljani dr. Lamut Ivan, dr. Lebar Joško, Svoboda Maks, Vesnjak Anton, dr. Kurbus.

Naša šolska bojna ladja »Dalmacija« bo tokom julija krenila iz Gruza z velikim številom vojnih akademikov pomorske akademije z učitelji vred po Sredozemskem morju v Barcelono, kjer bodo obiskali znano razstavo.

Belgrad, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Iz Cetinja javljajo, da je bil pred večeršnjim v Podgorici in Nikšiću močnejši potres, ki je trajal štiri sekunde. Posebne škode ni napravil.

Vesti iz Hrvatske

Sušak, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Obisk tujcev v hrvaškem Primorju je ta teden dosegel rekord. V Crikvenici jih je okoli 2000, na Rabu 1300, tudi v ostalih mestih jih je razmeroma veliko. Posebno se opaža, da je naraslo število naših domačih gostov, ki so prejšnje čase potovali drugam.

Sušak, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Zagrebško železniško ravnateljstvo je sklicalo na Sušaku anketo, ki bi naj spremenila vozni red tako, da bi bolje odgovarjal interesom železniškega prometa.

Sibenik, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Tu se bo osnovala velika tovarna cementa z domačim kapitalom. V podjetje je že vloženi preko 100 milj. dinarjev.

Koprivnica, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Na tukajšnjem kolodvoru se je zgodila železniška nesreča. Trije vagoni manipulacijskega tovornega vlaka so zelo poškodovani, človeških žrtev pa ni bilo.

Ošijek, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je orožništvo aretiralo dva občinska uradnika iz Cepina, ki sta osumljena, da sta zanelila požar v občinski hiši. Pred nekoliko časa je namreč začelo ob pol 12 goreti v sobi, kjer so bile shranjene knjige in blagajna. Orožništvo je v osebi teh dveh uradnikov iztaknilo krivice.

Subotica, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Policija v Senti je aretirala in izročila državnemu pravdnistvu Cedomira Nastasovića, šefa broderske agencije, ki je obtožen, da je poneveril 160.000 Din. Že pred enim mesecem je bil v preiskovalnem zaporu, toda so ga izpustili. Sedaj so ga pa na novo aretirali.

Dunajska vremenska napoved: Vreme nespremenjeno

Pred pogajanjem med Londonom in Moskvo

Posreduje norveška vlada — Rusija se mora odpovedati vsakemu umešavanju v angl. notranje zadeve

London, 15. jul. (Tel. Slov.) Zunanji minister Henderson je danes izjavil v spodnji zbornici, da je angleška vlada zaprosila preko norveške sovjetsko vlado, naj pošlje odgovorno osebnost v Anglijo radi pogajanj za zopetno vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov med britanskim imperijem in Sovjetsko unijo. Na Chamberlainovo vprašanje je Macdonald izjavil,

da ne bo dopustil stalnega ruskega zastopnika v Angliji toliko časa, dokler spodnja zbornica ne pove pogojev, pod katerimi naj bi se sklenila pogajanja med Anglijo in Rusijo. Angleška vlada bo vztrajala na tistem stališču, kakor 1. 1924, to se pravi, da ne bo dopustila rednih diplomatskih odnosov, dokler se Rusija ne odpove vsaki intervenciji v notranje-političnih vprašanjih Anglije.

Protikitajske demonstracije v Moskvi

Moskva, 15. jul. (Tel. Sl.) Včerajšnja zborovanja množic, ki so se včeraj vršila v Moskvi in so imela prvotno značaj propagande za 1. avgust kot rdeči dan in demonstracij proti imperializmu, so se prevrgle v protestne demonstracije proti Kitajski. Podanih je bilo nekoliko energičnih resolucij, v katerih so množice izrazile svojo pri-

pravljenost, zapustiti tovarne in vzeti v roke mesto kladiva bojno orožje. Vendar so se pa te demonstracije končale zelo pomirjujoče, ker se vodstva vseh posameznih organizacij trudijo, pomiriti razburjene duhove. Pouličnih demonstracij radi kitajskega incidenta ni bilo.

Novi protesti proti Youngovemu načrtu

Pariz, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Echo de Paris«, je tudi Romunija sledila Grčiji in je predložila tudi s svoje strani protest proti zmanjšanju njenega reparacijskega deleža po Youngovem načrtu. Romunska vlada je izjavila, da se tako zmanjšanje

ne more vršiti brez njenega pristanka, in radi tega zahteva, da se tudi njo povabi na mednarodno vladno konferenco za izvršitev Youngovega načrta. Istočasno poroča list, da bodo najbrže tudi Jugoslavija in Češkoslovaška ter Portugalska v prihodnjih dneh vložile slične proteste.

Reorganizacija državne uprave v Romuniji

Bukarešt, 15. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v bucareški zbornici glavna razprava o novem predlogu vlade za reorganizacijo državne uprave. Pri tem so vse opozicijske stranke ostentativno zapustile zbornico in senat. V parlamentu je prišlo do ostrega nastopa med liberali in pristaši Avarescove stranke ter vlado. Maniu je imel velik govor, v katerem je ostro napadel liberalce in dokazal, da je današnjemu slabemu gospodarstvu stanju države v glavnem kriva prejšnja dolgotrajna liberalna vlada. Obdolžil je, da hoče sedanja vlada prekomerno povečati davke, je popolnoma brezpredmetna. Razkritja o finančnem poslovanju prejšnje liberalne vlade so učinkovala senzacionalno. Tako so liberal-

c. napravili n. pr. pri narodni banki dolg 1 milijarde. Sedanja vlada se trudi, da ta dolg v najkrajšem času poravnava. Nadalje je prejšnja liberalna vlada oškodovala državne železnice za 700 do 800 milijonov lejev. Pri drugih državnih napravah pa trpi radi slabega poslovanja država škodo okrog 2 milijard. V petrolejski trgovini je oškodovala liberalna vlada državo za 900 milj. lejev. Skupna škoda znaša okrog 10 milijard. Nova vlada upa, da bo s svojim predlogom o reorganizaciji notranje uprave mnogo doprinesla k temu, da se omejeni minus izravna. Tako se bo število ministrstev zmanjšalo od 13 na 10. Uvedba novih regionalnih tajnikov bo omogočila, da bodo odpadla kar štiri ministrstva.

Pred likvidacijo incidenta v Hidasnémeti

Praga, 15. jul. (Tel. Slov.) Odgovor madjarske vlade na češkoslovaško noto v zadevi incidenta v Hidas Nemeti nikakor ni bil sprejet v zunanjem ministrstvu neugodno. Ako se bo madjarska vlada odločila, poravnati spor kolikor mogoče hitro, se sme pričakovati, da se bo cela zadeva v najkrajšem času mirnim potom likvidirala. Odgovor madjarske vlade v zunanjem ministrstvu ni iznenadil. Sedaj je vsaj Madjarska oficijelno izpovedala, katere delikte je zagrešil Pecho, tako da ne preostane češkoslovaški vladni ničesar drugega, kakor da pristane na aretacijo svojega državljana. Kar se tiče druge točke pornega vprašanja, to je načina aretacije, je odgovor madjarske vlade mnogo pripomogel k razjasnitvi. Priznati je treba, da je imela Madjarska kolikor toliko pravice, aretirati Pecho. Ako se je vršila aretacija morda v nasprotju z dosedanjimi konvencijami o železniškem obmejnem prometu, je to le dokaz trditve, da je treba na vsak način pogodbo revidirati. Ako bo madjarska vlada juridično dokazala upravičenost svojega postopanja, ne bo Češkoslovaška zahtevala od nje kakega opravičila. V ostalem se je pripravnost madjarskega odgovora sprejela z odobravanjem. Vznevoljilo jo je le dejstvo, da je češkoslovaška vlada zvedela o vsebini že iz tiska. V diplomatskih krogih ni običaj, da bi se v tako važnih

vprašanjih informiral preje tisk, kakor vlada druge države. Češkoslovaška pa stremi na vsak način za tem, da se poglobijo medsebojni mirni odnosi.

V nasprotju z načinom, kako je bila nota sprejeta v češkoslovaškem zunanjem ministrstvu, pa je nastopil dr. Kramář, ki je zahteval ostri nastop Češkoslovaške proti Madjarski. Ker nima nobenega zaupanja v madjarsko justico, zahteva institucijo, ki bi mogla kontrolirati vsako poslovanje med Madjarsko in Češkoslovaško. Ako je bil Pecho res kriv, česar ga madjarska vlada dolži, je on prvi, ki odsvetuje, da bi se zahtevalo, naj se Pecho izpusti iz zaporov. Vztraja pa na tem, da način aretacije ni bil v skladu z madjarsko-češkoslovaškim dogovorom in da radi tega zahteva opravičilo s strani Madjarov. Nadalje je kritiziral delovanje madjarskega zunanjega ministra, ki je pred zastopniki drugih držav izjavil, da se ne strinja s triansko pogodbo. Ako se Češkoslovaška noče odločiti za mobilizacijo in hoče vendar obvarovati svoj ugled, mora pokazati Madjarski, da se mobilizacije ne boji. Na koncu svojega govora je dr. Kramář ob ogromnem navdušenju njegovih poslušalcev izjavil, da Češkoslovaška ne da niti pedi svoje zemlje.

Nad vse težavna operacija angl. kralja

Operacija trajala nad eno uro in jo je izvršilo sedem zdravnikov

London, 15. jul. (Tel. Slov.) Danes zjutraj je sedem zdravnikov izvršilo v palači Buckingham operacijo nad angleškim kraljem, ki je bila pa veliko težavnejša, kakor so zdravniki prvotno pričakovali. Iz poročila zdravnikov je razvidno, da sta se morala pri operaciji odstraniti dva obotela dela reber. Na ta način je dobil odtok 4 cm

velik absces. Operacija je trajala eno uro. Stanje kralja po operaciji se sme smatrati kot zadovoljivo. Današnja operacija je bila težavnejša, kakor ona, ki se je izvršila meseca novembra. V zdravniških krogih se izjavlja, da je neposredna življenjska nevarnost za kralja minila.

Italija in Anglija proti Panevropi

Pariz, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Kakor piše »Volonte«, dosedaj Briand ni podvzel nikakih oficijelnih pogajanj z drugimi državami v zadevi sklenitve združenih držav evropskih. Pač pa je ob zadnjem zasедanju Društva narodov uporabljal vsako priliko, da se je razgovarjal z evropskimi državami o tej svoji najljubši ideji. Pri tem so vsi državniki principiarno pristali na ta načrt, razen Italije in Anglije.

Tragična smrt pogumnega letalca

Pariz, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Pri letalski svečanosti v Quercyville v bližini Cherbourga je skočil iz letalega aeroplana s pomočjo padala letalec Osman. Toda silen veter ga je gnal na morje. Padel je v vodo in se potopil, preden mu je mogla rešilna ladja priti na pomoč. Bil je to njegov stoti skok s padalom.

Dr. Delbrück - umrl

Berlin, 15. jul. (Tel. Slov.) Včeraj opoldne je umrl v Berlinu profesor dr. Hans Delbrück, slavní publicist in historik berlinske univerze. Dr. Hans Delbrück se je rodil 11. nov. 1848 v Bergenu na Rügen-u kot sin jurista. Od njegovih zgodovinskih del slovi zlasti monumentalno delo »Zgodovina vojnoslovja«, t. j. svetovna zgodovina iz vidika vojne umetnosti. V Bismarckovih časih je bil dr. Delbrück član pruske deželne zbornice. Pripadal je svobodno-konservativni stranki in sicer krilu, čegar konservativem je bil pogojen.

† Hugo von Hoffmannsthal

Dunaj, 15. julija. (Tel. »Slov.«) Znani avstrijsko-nemški pisatelj Hugo von Hoffmannsthal je danes umrl na posledicah možganske kapi, in to je neposredno pred pogrebom svojega najstarejšega sina, ki si je pred nekoliko dnevi prostovoljno končal življenje, ker ni mogel dobiti nikjer službe.

Katoliška zaveš

Ob priliki glasovanja o konkordatu med Prusijo in Vatikanom, za katerega so glasovali celo socialdemokrati, je nemška ljudska izdala svojim poslancem nalog, da morajo glasovati proti. Dva poslanca se temu diktatu strankinega vodstva nista pokorila, marveč izjavila, da gre pri glasovanju za konkordat za višje in splošne interese cerkve. — Zato kot dobra katolika ne moreta zapostavljati interesov svoje cerkve interesom stranke, ki ji pripadeta.

Vodstvo stranke, ki je v rokah znanega svobodomiselnca in velekapitalista Huggenberga, ju je vsled tega pozvalo na odgovor radi kršitve discipline. Krajevni odbori pa so njuno stališče v polni meri odobrilo in pozvalo vodstvo, da se izjavi, zakaj v tem vprašanju ni dopustilo, da bi se vsak poslanec svobodno mogel izjaviti. Ker vodstvo ni dalo zadovoljivega odgovora, so mnogi katoliki odstopili z visokih mest, ki so jih v stranki zavzemali. Pričakuje se, da bo večina katolikov zapustila ljudsko stranko in prestopila v centrum, ker so se ravno pri tej priliki prepričali, da velja geslo: O svobodi vesti, ki ga proglašajo vse liberalne stranke, samo takrat, kadar se je treba izjasniti proti katoliški cerkvi.

Proslava franc. državnega praznika

Pariz, 15. jul. (Tel. Slov.) Današnji državni praznik se je vršil v običajnem tradicionalnem okvirju in ob krasnem vremenu. Radi velike vročine je bila odpovedana vojaška parada pred »Arc de triomphe«. Zato se je podal predsednik francoske republike Doumergue v spremstvu vojne ministra Painlevéja na grob neznanega junaka, kjer je položil venec.

Naliv preprečil preoceanski polet

Newyork, 15. jul. (Tel. Slov.) Letalci ponesrečenega preoceanskega letala »Untin Bowler« se vrnejo s prihodnjim parnikom v Chicago. Po dosedanjih poročilih se je letalo ponesrečilo v noči od nedelje na ponedeljek radi velikanskega naliva. Letalci so bili obkroženi od ledenih mas, ki so omogočile vsako gibanje letala. Letalo je bilo zanešeno na odprto morje in je v času, ko so rešili letalce, bilo na tem, da se potopi. Eskimi, ki so morali paziti na letalo, so prepozno alarmirali pilote.

Velikanska eksplozija dinamita

Newyork, 15. jul. (Tel. Slov.) Na pomolu philadelphskega pristanišča je danes zjutraj nastal požar, ki je kljub silnemu prizadevanju gasilcev, da požar omeje, zavzel ogromne dimenzije in dosegel skladišče kemikalij. V tem se je nahajala velika množina dinamita, ki je eksplodiral skoro istočasno na 20 mestih. Eksplozija je bila tako silna, da se je slišala naokoli po deželi. V času, ko se nam to poroča, skušajo gasilci s kopnega in z morja vdušiti požar. Materijalna škoda je izredno velika.

Orkan razdejal 10 vasi

Carigrad, 15. jul. (Tel. Slov.) Anatolska vremenska katastrofa je posebno težko zadela pokrajino vzhodno od Trapezunta. 10 vasi je popolnoma razdejanih. Mnogoštevilne druge vasi so deloma uničene. Podrle so se povečini vse mošeje in šole v celi pokrajini. Število mrtvih se ceni na 400. V Risi in Surmeni na Crnem morju se je radi velikanskega orkana zrušilo mnogo hiš. Dosedaj so potegnili izpod razvalin 25 mrtvecev.

Brzovlak zadel v lokomotivo

Pariz, 15. jul. (Tel. Slov.) Pri vstopu na kolodvor St. Lazare v Parizu je trčil sinoči nočni brzovlak v prazno lokomotivo. Voz drugega razreda je bil popolnoma zmečkan. Pri tem je bilo 15 oseb ranjenih, od teh štiri zelo nevarno.

Primorske vesti

Eksplozija na Proseku. Komisija vojaških izvedencev je dognala, da ne gre pripisovati eksploziji municijske zaloge v Briščekih pri Proseku atentatu; ogenj je nastal sam od sebe v baraki, kjer so te dni delali poskuse s smodnikom. Ljudstvo je povsem pomirjeno in se je še isti dan vrnilo na svoje domove v Briščke in na Prosek; celo z Opčin je bežalo mnogo ljudi v Trst. Oblastva so tudi odredila, da se takoj izpustijo vsi aretiranci z Opčin, s Proseka in Kontorela.

Vihar ga je ubil. Na Tolminkem je v nedeljo 7. t. m. divjal naravnost strahovit vihar kakršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Ivana Lebana, starega 70 let, je nevihta dohitela v planini Sleme. Zatekel se je v koč in na pragu opazoval neurje. Nenadoma je potegnil veter z vso silo in tresil starca na tla. Zvečer so ga prinesli domov, zdravnik je celo dejal, da ne bo nič hudega, drugi dan pa je nenadoma izdihnil.

Umrila je v Janji 63 letna Marija Perčič, rudarjeva žena.

Ubil se je 62 letni Ivan Vovk iz Mirna. Ko je popravljal les naložen na avtomobilu, mu je spodrsnilo in je padel v cestni jarek.

Novosadska vremenska napoved. Večnoma jasno. Slabotni vetrovi.

Slovesnosti posvetitve pomožnega škofa dr. Rožmana

Posvetitev novega ljubljanskega pomožnega škofa, ki se je vršila v nedeljo, se je spreminila v krasen praznik vernikov ljubljanske škofije in vseh Slovencev. Posvetitev dr. Gregorja Rožmana za škofa se je izvršila kar najslovesneje. Dotok vernikov je bil že v nedeljo zgodaj zjutraj velik, kajti vsakdo je hotel prisostvovati temu pomembnemu dejanju. Zal pa se je naša prostorna stolnica izkazala tokrat za premajhno in ni mogla sprejeti vsega občinstva, ki se je hotelo udeležiti obreda. Mnogo vernikov je moralo ostati zunaj, da so vsaj videli slovesen sprevod iz škofijskega dvorca v cerkev. Prostor pod kupolo v cerkvi je bil določen za duhovščino, zastopnike oblasti in za društva.

Odlični prisotni

Med številnimi odličnimi zastopniki oblasti, korporacij in društev, ki so tej slovesnosti prisostvovali, naj omenimo le najpomembnejše. Prisotni so bili ljubljanski veliki župan dr. Franc Vodopivec, oblastni komisar dr. Marko Natlačen, divizijski general Sava Tripkovič, mestni župan dr. Dinko Puc, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, zastopnik rektorja ljubljanske univerze dr. Kušej, konzularni zbor, zastopniki raznih avtonomnih oblasti, vojaštva, raznih državnih uradov itd. Zelo častno je bila zastopana duhovščina, od katere naj omenimo le najodličnejšo. Poleg posvečevalca knezoškofa dr. A. B. Jegliča in asistentov knezoškofa lavantinskega dr. A. Karlina in krškega škofa dr. J. Srebrničarja opat dr. Avguštin Kostelc, novomeški prošt dr. Cerin, tinski prošt Benetec, predstojniki vseh moških redov v Sloveniji, tako komptur viteškega reda p. Valerijan Učak, predstojnik jezuitov dr. Prešeren, provincialni frančiškanov p. Angelik Čebulj, dalje ves stolni kapitelj s prelatom Andrejem Kalanom, vsa bogoslovna fakulteta z dekanom dr. Ujčičem, vsa ljubljanska duhovščina z mestnimi župniki in zelo mnogo podeželske, posebno častno pa je bila zastopana tudi koroška podeželska duhovščina. Prisotni so bili tudi sorodniki, ožji rojaki in prijatelji novega škofa.

Sprevod

Sprevod s posvečevalcem, asistentoma in posvečenem je prišel v cerkev ob pol 10. Na čelu sprevoda je stopal krepak fant v narodni noši, noseč prapor Prosvetne zveze. Temu so sledili Orli, Orlice, cerkvene kongregacije, Marijine družbe, bratovščine, krščanska prosvetna društva, karitativna društva itd. Društva so nosila v sprevodu skupno 28 praporov. Za prapori so šli bogoslovci, duhovniki, zastopniki redov in mestni župniki, škofje, stolni kapitelj, častni kanoniki in prelati.

Posvečenje

Natančen popis posvetitve novega škofa smo priobčili že v soboto. Točno po tem obredu se je vršilo tudi posvečenje dr. Rožmana, kot predpisujejo cerkvene določbe. Pred pričetkom cerkvenih slovesnosti so vsi štirje škofje, knezoškof dr. A. B. Jeglič, knezoškof dr. A. Karlin, škof dr. J. Srebrnič in škof dr. G. Rožman poklekli na klečavnik na sredi cerkve nasproti levemu stranskemu oltarju ter skupno zmolili kratko molitev. Zatem so škofje odšli k glavnemu oltarju, kjer so skupno opravili pristopne molitve, nakar je odšel dr. G. Rožman s škofoma asistentoma k desnemu stranskemu oltarju sv. Dizma. Ves ostali obred se je izvršil tako, kot smo ga že popisali v soboto. Pri obredu so bili škofu izročeni v znak njegovega škofovskega dostojanstva dragocen prstan, evangelijska knjiga, škofovska palica, rokavice in mitra. Škofovska palica in mitra sta izdelani po načrtu arh. prof. Vurnika. Mitro, darilo Orlovске zveze, so izdelale šolske sestre v Mariboru po narodnih motivih. Novi škof je po obredu delil v cerkvi klečečim vernikom svoj apostolski blagoslov. Nato se je vrnil k oltarju in se vernikom zahvalil s

trikratnim »Ad multos annos!« Stolni cerkveni zbor je nato zapel »Pozdravljen, novi naš vladika!« Škofje so nato zopet zmolili kratko molitev na klečavniku nasproti levemu oltarju, nato pa je odšel sprevod iz cerkve v škofijski dvorec.

V škofijskem dvorcu

Društva so se nato zbrala na dvorišču škofijskega dvorca, kjer so se društveni prapori poklonili novemu škofu, zastopniki oblasti in društev pa so mu izrekli svoje čestitke. Škofu dr. Rožmanu so čestitali med drugimi veliki župan dr. Fran Vodopivec za državne upravne oblasti, oblastni komisar dr. Marko Natlačen za oblastno samoupravo, divizijski general Sava Tripkovič za vojsko, župan dr. Dinko Puc za mestno občino. Daje so čestitali zastopniki vseh ljubljanskih državnih, sodnih in avtonomnih oblasti. Med društvi, ki so izrekli svoje čestitke, naj omenimo Prosvetno zvezo, Orlovsko in Orliško zvezo, Slomškovo družbo, Krščansko žensko društvo, Krščansko žensko zvezo, Splošno žensko društvo ter razne cerkvene organizacije in kongregacije.

V imenu »Slovenčevca« uredništva se je poklonil novemu škofu in mu čestital glavni urednik »Slovenca« Franc Terseglav in ga zagotovil udanosti vsega uredniškega osebja, ki bo škofa v njegovem trudu za duhovni blagor slovenskega naroda in svojih vernikov vselej po svojih skromnih močeh zvesto podpiralo. Glavni urednik Franc Terseglav je škofu čestital tudi v imenu slovenske sekcije Združenja jugoslovanskih novinarjev. Škof se je vidno vzradostil čestitke Franca Terseglava ter voščil nebeskega blagoslova slovenskim časnikařem.

Banket

V čast pomožnemu škofu dr. Rožmanu je dal knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v dvorani škofijske rezidence ob 1 popoldne banket. Banketa so se udeležili člani najodličnejše slovenske družbe. Na škofovi desnici je sedel novi pomožni škof, nato pa zastopniki posvetnih oblasti veliki župan dr. Vodopivec, zastopnik vojske divizijski general Sava Tripkovič, oblastni komisar dr. Natlačen, mestni župan dr. Puc, zastopnik rektorja univerze dr. Kušej, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, železniški direktor ing. Knežević in predstojniki ostalih državnih in samoupravnih oblastev. Cerkevno oblast so predstavljali knezoškof dr. Andrej Karlin, škof dr. Josip Srebrnič, apostolski administrator Banata škof Budanovič, stiški opat dr. Kostelc, ljubljanski stolni kapitelj s prelatom Andrejem Kalanom na čelu, novomeški prošt Cerin, tinski škof A. Benetec, predstojniki vseh moških redov v Sloveniji, tako za jezuite dr. Prešeren, za frančiškane p. Regalat Čebulj in za viteški red p. Valerijan Učak, dalje profesorji fakultete z dekanom dr. Ujčičem na čelu, vsi župniki ljubljanskih mestnih župnij ter drugi odlični duhovni gosposdi. Banketu so prisostvovali tudi zastopniki katoliških prosvetnih društev in sorodniki ter prijatelji novega pomožnega škofa.

Pri banketu je bilo izrečenih več zelo prisrčnih in iskrenih napitnic. Vrsto napitnic je otvoril gostitelj knezoškof dr. A. B. Jeglič sam, nato novi pomožni škof dr. Rožman, veliki župan Vodopivec, škof dr. Srebrnič, oblastni komisar dr. Natlačen. Pomembna je bila napitnica župana dr. Puca, ki je pozdravil škofa dr. Rožmana v imenu vernega ljubljanskega prebivalstva, naglašajoč velike zasluge, ki so si jih slovenski škofje steli za moralni in kulturni povzdig slovenskega naroda, ki bi brez svoje duhovščine in škofov najbrže ne obstojal več. Dr. Puc je izjavil dalje: »Minuli so časi, ko se je smatral boj med cerkveno in civilno oblastjo za potreben. Danes je nujna potreba po harmoniji obeh za moralni prepod našega naroda!« (Živahno odobravanje.) »Trdno se naadam, da bo novi pomožni škof iskal ono, kar je nam vsem skupno ter združil v pastirski lju-

bezni vse moralne obnovitvene sile našega naroda.« Novemu pomožnemu škofu so še napili dekan dr. Kušej v imenu univerze, dekan dr. Ujčič za teološko fakulteto, dalje tinski prošt dr. Benetec za koroško Slovenec, dr. Mohorič za Prosvetno zvezo in dr. Lovro Sušnik za katoliško akademsko starešinstvo.

Orlovska akademija v Unionu

Slovenska orlovska in Slovenska orliška zveza, sta priredili v zrak globokega spoštovanja, iskrene zahvale in ljubezni svojemu velikemu prijatelju, novoposvečenemu pomožnemu škofu presvetlemu gosp. dr. Gregorju Rožmanu v Unionski dvorani ob 16 popoldne prav dobro uspelo slavnostno akademijo. Ob prihodu presvetlega v slavnostno okrašeno dvorano, mu je zadonela v pozdrav veličastna fanfara in iskreni pozdravi občinstva, ki je zasedlo dvorano prav do zadnjega kotička. Spored je potekal brez neprijetnih pavz točno in eksaktno.

Uvodno točko programa so otvorili otroci z zborno deklaracijo »Bratci in sestre velikemu očetu«. Iskrenost deklaracije in neustrašen nastop nedolžnih otrok, je ganil vse navzoče. Proste vaje članov, ki so kompozicija dr. Peterlina, so bile izvedene brezhibno. Nastopila je za tem »Ljubljana«, ki je zapela presvetlemu, kot koroškemu rojaku »Venček koroških narodnih pesmi« s priznano občutenostjo in dovršenostjo. Nastop mladcev, četa krepkih dečkov odseka »Kraško-Trnovo« je žel zaslužen povalo. Nato je z izbranimi besedami pozdravil presvetlega dr. Capuder, ki se je zahvalil novemu vladiki za njegovo prezasluženno delo kot člana predsedstva Slovenske orlovске zveze in kot navdušenemu agilnemu delavcu vseh mladinskih organizacij. Posebno pa je govornik povdaril misel, da je bila božja volja, ki je postavila na to odgovorno mesto moža iz onega dela naše domovine, ki se nahaja danes onstran naših meja, kar naj nam najbolje dokazuje, da smo Slovenci eno in nedeljivo. Ko je k sklepu govornik čestital in pozdravil novega vladiko z orlovskim »Bog živi!«, se je temu pozdravu odzvala z viharimi ovacijami vsa dvorana, ki je vzklakala našemu svoločnemu, prezasluženemu knezoškofu dr. Jegliču in novoposvečenemu dr. Rožmanu, katerima so izročile orličice v znak hvalečnosti in ljubezni krasne šopke.

Po mogočnih akordih godbe Dravske divizije pod vodstvom dr. Cerina, so nastopile ob spremljevanju petja moškega zbora »Ljubljana« članice simbolično sestavo »Gor čez izaro«, ki je bila izvedena dovršeno in ki je mogočno uplivala na naše koroške goste, kateri so se udeležili redkega slavlja svojega rojaka. Sledila je pod vodstvom brata Hvala najodličnejša telovadna točka akademije, izvajana po zmagovavih praške mednarodne vrste, sestava br. Ula ge. Izvedba je bila višek harmonije zlatih gibov in je čela burno priznanje. Eksaktno nastudirani »Nočni psalm« »Ljubljane«, je navzoče globoko ganil. Takoj na to so se strnili na odru vsi nastopajoči v harmonično celoto z zvezinim praporom v sredini, nakar je novoposvečenemu škofu poklonjano dr. Pregljevo pesnitev občuteno recital akademik Brecej Marjan. K sklepu pesnitve, je deklamator vzkliknil novemu vladiki trikrat z odmevnim fanfar: »Ad multos annos«, nakar je godba zaigrala državno in papeško himno, »Ljubljana« pa je ob spremljevanju godbe zapela veličastno »Povsod Boga«.

Ob navdušenih ovacijah vsega občinstva visokim gostom, posebno pa prezasluženemu vladiki dr. Jegliču in slavljenču dr. Rožmanu, ki sta odhajala skozi gost spalir Orlov in Orlic, se je pomembna slavnost zaključila.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Slišal jih je majhen škrjanček in se je razžalostil.

Tak neprehodni prostor, take gore, polja in morje je videl že do tedaj škrjanček — in vespovsod so bili ljudje in vsi so bili nesrečni. Nekega jutra se je dvignil škrjanček in se s pesmijo ponesel pod nebo.

Srečni škrjanček. Hotel je iti do Boga, da mu zapoje in poprosi sreče za ljudi. Bil je pripravljen popolnoma daroval lastno prostost. Naj Bog da delček svojega miru ljudem. To jim bo celo preveč. Ta mali škrjanček je pozabil sam nase v svoji veliki misli, da prinese ljudem srečo, nič ni čutil utrujenosti in je neprenehoma letel in prepeval.

Pel je iz vsega svojega srca, izlil je v pesmi vso svojo toplo dušo. In čim više je letel škrjanček, tem više je bilo nebo. A škrjanček ni obupal. Ponesel se je više, do samopozabe je prepeval. In počilo je od pesmi opojeno škrjančkovo srce. Curek krvi je pordečil njegov kljunček. Omahnile so mu živahne perutnice. Padel je mrtev na sredo polja. In nihče ni čul njegove pesmi. Ne srečni Bog v nebesih, ne izmučeni ljudje na zemlji.

Orlovo pero

Bil sem otrok. Ko sem nekoč tekal po livadi, sem našel orlovo pero. Veliko in lepo orlovo pero. Kdo je bil srečnejši od mene? Visoko sem dvigal roko s peresom in tekel z vso silo. Zdelo se mi je, da letim z lahkoto orla.

Dorastel sem v mladca. S tem orlovim peresom sem okrasil svojo čepico in se zaljubil v najlepšega dekleta sveta. Kdo je bil tedaj sre-

Veliko gorja si prihranite, preprečite bolezen in delan nezmožnost, če takoj pri nastopu glavobola zaužijete priznane

Pyramidon Tablete

Zakonito zaščiteno ime jamči za pristnost in vrednost.

Pristne samo v originalnem zavoju „Mekster-Ducius“.

Veličastna gasilska manifestacija

Celje, 14. julija 1929.

Slovensko gasilstvo je lahko ponosno ne le na številčnost svojih vrst, temveč prav tako na svojo organizatorično skupnost ter zdravo gasilsko zavest. Ta pomos je na današnji glavni skupščini Jugoslovanske gasilske zveze, ki se je vršila ves dopoldne v mali dvorani Celjskega doma, našel dovolj izraza v veliki udeležbi in v stanovsko zavodni debati.

Ze večraj popoldne so gasilske uniforme opozarjale, da so se zbrali vodilni možje gasilstva k posvetovanju. Popoldne ob pol 3 se je vršila seja starešinstva, na kateri je bilo govora o ustanovitvi nove gasilske župe Maribor levi breg, o sprejemu več novih društev ter o izključitvi gasilnega društva Turška vas — Golavabuka, ki je bilo izključeno. Starešinstvo je dalje sklenilo podeliti častno članstvo JGZ predsedniku češke gasilske zveze inž. Josipu Mahačeku, predsedniku poljske gasilske zveze Stanislawu Twardo in predsedniku društva v Varšavi Stanislawu Waligorskyju. — Po starešinski seji je zasedal odbor zveze, ki so ga je poleg starešinstva udeležilo še 30 načelnikov žup ozir. njih namestnikov in ki je razpravljal prvenstveno o točkah dnevnega reda skupščine.

Za danes ob 8 sklicano skupščino je otvoril starosta JGZ g. Josip Turk ob udeležbi nad 100 župnih načelnikov in delegatov šele ob 9, ker so se pred skupščino še vršila posvetovanja tehničnega in literarnega odseka, odseka »Samopomoč ter odbora za vseslovenski gasilski kongres. Starosta je uvodoma pozdravil udeležence, posebej pa še zastopnika mariborskega oblastnega komisarja g. Gorkiča in zastopnika ljubljanskega oblastnega komisarja g. Kristana ter navzoča urednika »Slovenca« in »Jutra«. Zborovalci so predstavnike samouprav in novinarstvih živahno aklamirali.

Po predlogu staroste je bila z velikim navdušenjem sprejeta in takoj odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter čestitke gasilstva k rojstvu tretjega princa.

V nadaljnjem je povabil starosta vse gasilce k slavlju, ki se bo vršilo dne 21. julija v Dolenji vasi, ko praznuje najstarejši član JGZ Nace Mrhar svojo 70 letnico ter tamkajšnje društvo svojo 50 letnico.

Podstarosta g. Vengust je sporočil sklep starešinstva, ki jih je skupščina v celoti in brez debate odobrila.

Načelnik posavske gasilske župe gosp. Engelsberger je kratko poročal o mednarodnem gasilskem kongresu v Parizu ter izročil starosti g. Turku, tajniku g. Pristovšku ter gasilcu gosp. Rusu odlikovanja francoske gasilske federacije. Gosp. Nace Mrhar dobi enako odlikovanje ob priliki svoje jubilejne slavnosti.

Po ugotovitvi udeležbe sta zastopnika slovenskih oblastnih komisarjev kratko pozdravila skupščino zagotavljajoča gasilca, da bodo oblastne samouprave budno čuvala nad interesi gasilstva.

V čast pomožnemu škofu dr. Rožmanu pesem

ki jo je zložil Ivan Pregelj, prednašal akademik Brecej

na orlovski akademiji dne 14. julija 1929.

Preden so ga posvetili, glej, bil je sam svoj — Pa zdaj maziljenec božji, si pa naš!

Cornibus utriusque Testamenti, terribilis appareas adversariis veritatis.

Slovenskih zemelj najbolj bedne verni sin, Ti dedič veličastij mrtvih in vrlin, Pregnaneč jadni, Brg in ponos naš s Teboj, zdravstvuj za veličastij božjih praznik svoj!

Pastir in vojvoda duhovni te zemlje ne klanjati se, ustoličiti Te hote ki dal Te nam je Bog za tisočletno bol na knežjevišji Te sprevačamo prestol.

V sijaj in soj zlata duhovnega odet ohranjaj vere v Trojstvo nevenljivi cvet jasnin vsevdilj miru oznanjaj sladki sad, Ljubezni uči višje čisto blagodat.

Očitnih — speciosus — nog sred nami spej, Duha oznanjujoč, in Njega moč nas grej, beseda Tvoja vedi publi ne laskaj a kadar greh podiš, bogosrdit vihra!

Firmatur manus Tua et exultetur dextera Tua; iustitia et iudicium preparatio sedis tue!

Ad multos annos!
Ad multos annos!
Ad multos annos!

Elin Pelin:*

Rože

So rože blagodišeče. Njihova nežna barva je podobna fantastični barvi, s katero smehljaj zahajajočega solnca barva male puhaste oblake, ki ga na večer spremljajo iz daljave.

So rože rdeče. Te rože so kakor cvet žive rane in sleherni listič sliči krvavemu madežu. To so ognjene rože strasti.

So rože rumene, rumene kakor plamen voščenih sveč, kakor obraz jeseni. To so žalostne rože ločitve, rože pomirjenja z usodo. Pozdravite molče te žlahtne rože, kadar jih ugledate na prsih koga, kraseč jih.

So rože bele, bele kakor mesec, kadar ga najde jutranje solnce še na nebu in se srečajo njuni pogledi.

To so rože tihe in breznačajne ljubezni, rože hrepenenja in žalostnih, samotnih sanj.

So rože črne, to so rože vekovite, ker nikoli ne odcveto. Te tuje rože rastejo v človeških dušah. To so črne rože bolesti.

Škrjanček

Na polju, na cestah, na njivah je bilo mnogo ljudi in vsi so govorili o svoji nesreči; in vsi so bili nezadovoljni drug z drugim.

* Elin Pelin je eden izmed najpomembnejših pisateljev novejših bolgarske književnosti. Je subtilen risar prirode in vasi, n. pr. v »Zemljici«, značilen zanj je lirizem, kot izraz otožne melanholije. Pričujejoče stvari so vzete iz njegove zadnje knjižve »Crne rože« (Sofia, 1928)

Lumiere Lupa in Lupaluxe

fotografirajte brnonsrebrni papir Vam služi izvrstno za povečave. Njegova barva in sijajni lesk povzdigne isto za polovico. Zahtevajte cenik! DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Nemško - slovenski slovar

Uredila

dr. Fr. Bradač in dr. Janko Šlebinger
Subskripcijska cena Din 96— za vez. izvod
Jugoslovanska knjigarna v Ljubliani.

Gosp. Kristan je za ljubljansko oblast posebej navajal zneske, ki jih je gasilstvo potom ljubljanske samouprave prejelo.

Obširno tajniško poročilo je podal zvezni tajnik g. Pristovšek, ki je bil kooptiran v starejšinstvo mesto izvoljenega g. Janko Hojana, kateri se je zahvalil. V zvezi je včlanjenih doslej 644 društev z nad 22.000 člani; društva so združena v 36 gasilskih župah.

Tudi blagajniško poročilo je podal g. Pristovšek. Zvezna blagajna izkazuje preko 200.000 dinarjev prebitka. Poročevalec je omenjal mnogo nedostatkov, ki jih bodo morala društva na korist zvezne blagajne enkrat odpraviti.

O »Samopomočje« je poročal zvezni tajnik g. Pristovšek, ki je orisal obupno stanje te ustanove in stavil predlog, da se uvede obvezno zavarovanje članov potom »Samopomočje«, s čimer šele bi ta ustanova dobila svoj pomen. Sklenjeno je bilo, da morajo v »Samopomočje« biti organizirani vsi člani JGZ in da morajo posamezna društva sama skrbeti za plačilo prispevkov za svoje člane.

Zivahno in mestoma burno debato je izzvalo poročilo tehničnega odseka, ki ga je podal g. Kolarič. Tehnični odsek je skrbel za tehnično usposobljenost društev, za vežbanja in dajal društvom potrebne nasvete. Sklenjeno je bilo, da na delovnem kroju ni smeti nositi naramk, pač pa ostanke naramke na prazničnem kroju. Članstvo z nepravilnimi kroji bo izključeno od javnih nastopov. Ob sviranju državne himne mora moštvo stati vedno v strogem pozoru. Tehnični odsek bo pritegnil strokovnjake, ki bo društvom na razpolago z navedeno opremo. Stavljen je bil predlog, da se poveljevanje slično kot pri telovadnih društvih tudi v gasilstvu prilagodi vojaškemu izrazoslovju. Posamezni skupščinarji so precej ostro nastopili proti obveznosti vežbanja v prostih vajah, vendar je obveznost ostala, ker gre za to, da gasilstvo na vseslovenskem kongresu res impozantno nastopi.

Poročevalec literarnega odseka je omenjal, da je zveza izdala svoj koledarček, ki pa ni zadovoljeval. Smatra, da je na slabi vsebini koledarčka krivo predvsem članstvo, ki uredniki ne pomagajo z aktualnimi članki in predlogi. Stanje naročnikov »Gasilca« absolutno ne zadovoljuje. Posameznih naročnikov ima »Gasilec« komaj 601, v zameno se oddaja 64 izvodov, društva prejema 644 izvodov, župe pa 36 izvodov, skupno tedaj niti 1400 izvodov ne gre v promet. Poslej se bo naročnina za »Gasilec« pobirala v naprej. Od novega leta 1930. bo »Gasilec« radi informacij o vseslovenskem gasilskem kongresu izhajal vsak mesec in mu bo naročnina 24 Din.

Obširno poročilo je podal predsednik tako zvanega kongresnega odseka g. Engelsberger o vseslovenskem gasilskem kongresu v Ljubljani. Uvodoma izreka redakcijska »Slovenec« in »Jutr« zahvalo za dosedanj propagandno delo v tej zadevi in prosi še nadaljnega razumevanja. Kongresa se bo po dosedanjih vesteh udeležilo okoli 1500 čelov in Poljakov, prišla pa bodo še delegacije vseh evropskih gasilskih korporacij. Kongres se bo vršil prve dni meseca avgusta leta 1930. Stroški kongresa se bodo krili na ta način, da se bosta naprosila oblastni samoupravi, da odtegneta od podpov, ki jih dajo društvom po 3 Din za vsakega člana in zneske nakažejo kongresnemu odboru.

Proračun za bodoče poslovno leto predvideva 70.000 Din izdatkov ter 85.000 Din dohodkov. Članarina ostane kot doslej 2 Din, poleg tega plača vsak član 1 Din za stroške Barletovega nagrobnika.

V Laškem se vrši ob priliki 60 letnice tamkajšnjega društva leta 1930, pokrajinski gasilski zlet. — Uredil se bo pravilnik za odlikovanja zaslužnih gasilcev in se bo tozadevno stavlil predlog oblastnim samoupravam. — Na razne zavarovalnice se bo znova pritisnilo, da vendar prispevajo 3% v gasilski zklad. — Vendar se v principu sklene ustanovitev lastne zavarovalnice, ki bode zavarovala pod takimi pogoji, kakor ne more nobena druga zavarovalnica.

Prihodnja glavna skupščina se bo vršila v juliju 1930 v Ljubljani.

Na vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralja je došel z Bleda sledeči odgovor: Nj. Vel. kralj se srčno zahvaljuje za izjavo vdanosti in za častitke povodom rojstva kraljeviča. — Maršal dvora polkovnik Dimitrijevič.

Pošlarji med seboj

Ljubljana, 15. jul.

Te dni so se v Ljubljani zbrali iz cele države zastopniki Zveze poštne, telegrafskih in brzojavnih uslužbenec. Večina delegatov je prišla v Ljubljano že v soboto z jutranjim belgrajskim brzovlakom; prišlo je okoli 70 delegatov s predsednikom g. Tomo Jovanovičem iz Belgrada na čelu.

Zveza poštne, telegrafskih in brzojavnih uslužbenec združuje okrog 10.000 članov. Vsako leto se člani h kongresu, obenem h glavni letni skupščini. Letošnji kongres je XI. ter se ga je udeležilo okrog 500 delegatov in članov.

Najprej se je vršila v soboto popoldne v dvorani Delavske zbornice predkonferenca delegatov. V nedeljo dopoldne pa se je v istem prostoru vršil kongres, ki ga je otvoril in vodil predsednik Zveze, g. Jovanovič.

G. predsednik Jovanovič je obenem podal poročilo upravnega odbora, v katerem se povdarja, da je bilo pošto osebo vedno narodno zavedno ter se ni nikdar dalo zavesti na kakšna stranska pota. Zaradi tega in radi dejanske potrebe sploh prosijo organizirani člani gradbenega ministra, da njihovo močno organizacijo upošteva ter ji prizna polno avtonomijo.

Predlagana in soglasno sprejeta je bila nato udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Pozdravna brzojavka je bila s kongresa poslana tudi predsedniku vlade in gradbenemu ministru.

Ga. Manojlovičeva je podala kratko tajniško in blagajniško poročilo. Iz zadnjega izvemo, da ima organizacija 1.934.380 Din skupnega premoženja. Tem poročilom so sledila še poročila posameznih oblastnih organizacij. Slednjic je ga. Manojlovič podala še referat o strokovni pošto-telegrafski soli, g. Komljenovič pa referat o zgradbi higijskih zgradb za pošte.

Opoldan se je kongres prekinil ter se je potem nadaljeval popoldne. Po končanem dnevnem redu se je vršila potem še jubilejna, X. redna glavna skupščina ljubljanske oblastne poštne organizacije. Skupščina je odločil predsednik oblastne organizacije, g. Jakše, nakar so kratko poročali o delovanju: najprej predsednik Jakše sam, potem še tajnik Campa in blagajnik Martinček. Oblastna poštna organizacija je lani imela 225.214 Din dohodkov ter 123.395 Din izdatkov.

Pri volitvah so bili v odbor ljubljanske oblastne organizacije izvoljeni večinoma isti odborniki.

Skupščina je pozdravil upravniki pošte in brzojave v Ljubljani, g. Gregorij v imenu gradbenega kot reznega ministra, kateri se je tudi sicer spomnil jubilejne skupščine s posebno brzojavko. Ob zaključku slovesnosti se je predsednik Jakše spomnil še umrlih tovarišev, zlasti pokojnega ločeta Ottoničarja, ki je organizacijo ustanovil.

Prijeten predpis.

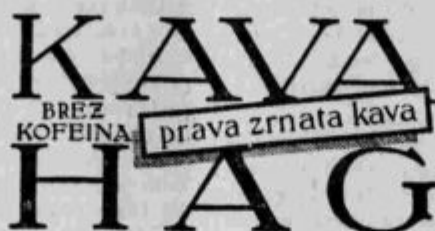
Sibirski mrzaz minule zime je oslabil našo odpornost. Radi tega zahteva telo v dvojni meri od diha. Konsultirajte zdravnika. Vprašajte ga, če lahko pijete kavo. Gotovo Vam dovoli kofeina prosto kavo Hag.

Pravo veselje Vam bo, ravnati se po zdravniškem predpisu. Kajti, navzlic vseh zdravstvenih prednosti, ki jih nudi kava Hag, ne pogrešate ničesar. Je nepo-

tvorjena, izredno fina zrnata kava brez primere. Okus in aroma sta tudi po odstranitvi kofeina popolna. Kava Hag varuje srce in živce, kar povišuje uspeh Vašega zdravljenja.

Zahtevajte kavo Hag v hotelu in kavarni. Pijte vedno to fino in zdravo kavo, tudi ob počitnicah. Pri tem ne pogrešate nika-kega užitka, ampak ga le še pridobite.

Kava Hag d. d., Martićeva 14 b, Zagreb.

Po prečitanju in daljši debati je bila sprejeta sledeča resolucija, v kateri se zahteva:

1. Avtonomija pošto-telegrafske stroke v gradbenem ministru;

2. Poseben zakon za poštne uslužbenice, ki naj bo izdelan po osnutkih in s sodelovanjem zastopnikov Zveze;

3. Otvoritev stalnih pošto-telegrafskih šol v vseh oblastih;

4. Graditev higijskih prostorov na poštne ustanove in zgradbe stanovanjskih hiš za poštne osobe;

5. Pravilnik za bolniški-prometni fond, katerega člani imajo biti vsi člani.

6. Polno dnevnic za one uslužbenice, ki spremljajo ambulančne pošte;

7. Iste pravice s koleginjami oženjenim poštarjem, kakor jih imajo učitelji;

8. Izvedba etatizacije pošt v celi državi;

9. Pravico nočnin in pravično razdelitev nagrad, ki jih poštne uslužbenice daje poštna hranilnica;

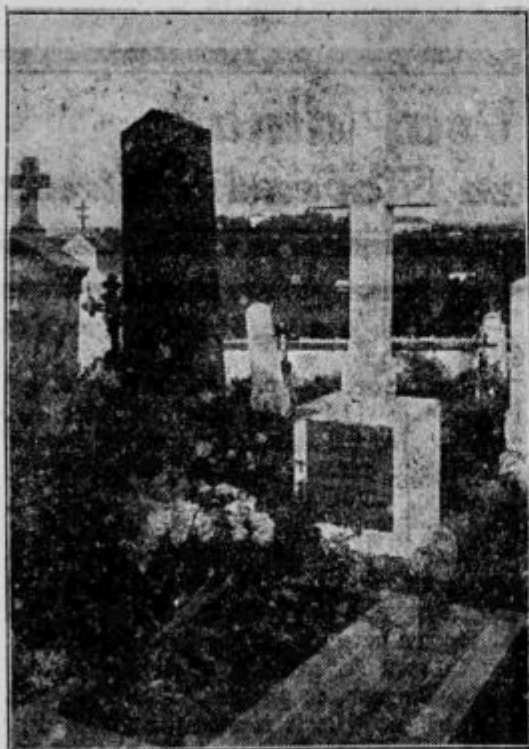
10. Poročene žene naj dobe iste draginjske dodelave kot moški.

Izvršene so bile še volitve v glavno upravo Zveze. Izvoljeni so bili vsi stari odborniki s predsednikom Tomo Jovanovičem na čelu. Nato je ob pol osmih zvečer predsednik kongres zaključil ter se zahvalil vsem udeležencem na prisotnost in znanje.

Zvečer se je v hotelu »Tivoli« vršil banket, ki so se ga udeležili mnogi udeleženci skupščine.

Danes, v ponedeljek so se delegati iz južnejših del države odpeljali z jutranjim vlakom na Gorenjsko, kjer so si ogledali Bled in nekatere druge lepote naše dežele. Zvečer se je večina delegatov odpeljala domov.

Nagrobni kamen Primčeve Julije

Novo mesto, 14. jul.

Na pokopališču v Smihelu pri Novem mestu počiva že 65 let mrtvo truplo Primčeve Julije, poročene Scheuchenstuel, ki jo je Prešeren tako lepo opeval. Njeni sorodniki so ji postavili nagrobni spomenik, ki pa je v teku 65 let popolnoma razpadel. Prešernovi častilci, ki so nalašč prihajali v Novo mesto obiskat grob te žene, so se čutili nad zanemarjenostjo tega groba. Ali res ni v Novem mestu ljudi, ki bi poskrbeli, da spomenik ohrani in reši razpada?

Ko je letos bila 65-letnica smrti Primčeve Julije, se je tukajšnji kamnosek g. Jože Lesjak odločil, poštvovalno in na lastne stroške spomenik na novo postaviti ter obnoviti tako, da je sedaj docela enak prejšnjemu. Na sliki vidimo spomenik, kakor ga je obnovil kamnoseki mojster Jože Lesjak.

Stroški tega dela gotovo niso bili majhni. Na novo je napravljen okvir, podstavek s kamnitim blokom ter mramornata plošča z napisom; od starega spomenika je ostal le križ iz snežnobelega mramorja.

Stvar je vredna, da se objavi. Primčeva Julija je po Prešernovih poetizacijah postala slovenska Laura. Zato bi bila naša kulturna dolžnost, da se brigamo tudi za njen grob. Ker se te naloge javnost ni zavedala, je zasluga g. Lesjaka tem večja.

Osebnosti

★ Diplomiral je na univerzi v Caenu na Francoskem g. Alfonz Valos iz Maribora za gradbenega inženjerja. Nov inženjer je sin g. prof. Valesa. Čestitamo!

Druge vesti

★ Smrtna kosa. V Davosu v Švici je umrla v nedeljo gospa Vida Tomšič, rojena Samsa, soproga lesnega veletrgovca v Ilirski Bistrici na Krasu (Italija). Pogreb bo v sredo, dne 17. julija na trnovskem pokopališču. Zapušča tri otročiče. N. p. v. m.!

★ Priznanje slovenskemu glazbeniku. Znan slovenski glazbenik Anton Jobst iz Žirov na Gorenjskem je v »Slovenskem Učitelju« objavil domovinski pesem »Na Vidov dan« in jo posvetil našemu prestolonasledniku. Te dni je dobil od dvorskega maršala pismeno priznanje in obvestilo, da je Nj. V. kraljica odobrila, da prestolonaslednik sprejme to pesem ter odredila, da se skladatelj in občini žiri izreče zahvala.

★ Vojvodinja Meklenburška — umrla. Vojvodinja Meklenburška je dne 10. t. m. umrla v Monakovem. Bila je rojena princezinja Windischgraetz. Po smrti svojega soproga je stalno prebivala na Wagenspergu. L. 1922. so jo razmere prisilile, da se je preselila, dasi silno nerada, v Monakovo. Slovenske dežele je zelo ljubila, zlasti Dolenjsko. Na Primskem je dala staro cerkvico popraviti in je nameravala tam sezidati tudi hišo z marijansko knjižnico, t. j. zbirko knjig, ki obravnavajo o Mariji. Bavila se je tudi s starinslojem in izkopavala grobe z prazgodovinske dobe. Žal, da svojih najdb ni popisala, kar je velika škola za našo zgodovino.

★ Drugi poletni izlet ameriških Slovencev. V nedeljo 14. julija dopoldne je dospelo z brzovlakom preko Jesenic v Ljubljano 99 ameriških izletnikov, kjer jih je izstopilo 50, drugi — ameriški Hrvatje — pa so nadaljevali potovanje proti Zagrebu. Vozili so se po najkrajši morski poti Havre-Newyork z znamenitim brzoparnikom »Le de France«, ki je našim ameriškim rojakom radi brzine in udobne vožnje jako priljubljen. Na isti brzoparnik se bo jutri v Le Havre vkrcalo 25 ameriških povratnikov, ki so v soboto zvečer odpotovali iz Ljubljane.

★ Velika avtomobilska nesreča pri Bledu. Na cesti Bled-Lesce se je to nedeljo pripetila velika avtomobilska nesreča. Z Brezje proti Bledu se je peljala v avtomobilu Dežmanova družina z Gorji pri Bledu. V avtomobilu je sedela posestnica Jera Dežmanova, štirje njeni otroci in pestunja Katarina Jan. Avto je upravljala sofer Kocijančič, ki je vozil precej hitro. Na ovinku, kjer zavije cesta proti Bledu, se je avtomobil prekrulil v jarek in se dvakrat prevrnil. Vsi v avtomobilu sedeči so popadali na tla in nekateri so dobili prav težke poškodbe. Sofer sam, ki je dobil le manjše praske, je hitro popravil avtomobil in priskočil ponesrečenec na pomoč. Tedaj je privozil mimo ljubljanskega zdravnika dr. Savnika. Ta je nudil ponesrečenemu prvo pomoč in jih nato prepeljal v svojem avtu k zdravniku dr. De Gleriji na Bled. Oba zdravnika sta nato obvezala ponesrečence. Najtežje je poškodovana posestnica Jera Dežmanova sama. Pri nesreči si je zlomila hrbtenico, kar se ji bo poznalo vse življenje, tudi če bo okrevala, vendar pa hoditi ne bo mogla več. Pestunja Katarina Janova si je razbila nos in čeljusti, triletni sinček Dežmanove pa si je zlomil nogo. Sofer, kot rečeno, in ostali trije Dežmanovi otroci so ostali nepoškodovani. Vse tri ponesrečence so z avto-taksijem prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Uvedena je bila preiskava, ki naj dožene, če je nesrečo zakrivil sofer.

★ Motociklistične nesreče. V nedeljo popoldne sta se v ljubljanski okolici pripetili dve težki motociklistični nesreči. Na cesti med Lukovico in Domžalami je velik pes prekrulil v jarek motociklista Ivana Tončiča iz Celja. Tončič je dobil hude notranje poškodbe. Rešilni avto ga je prepeljal v ljubljansko Leonišče. — Na Tržaški cesti je padel z motornega kolesa poštni uradnik Valentin Prestopnik iz Most. Dobil je hude notranje poškodbe, povrhu tega pa si je zlomil nogo. Z rešilnim avtom je bil prepeljan v bolnišnico.

★ Smrten beg jetnika z vlaka. V sodnih zapisih v Celju je bil zaprt radi goljufije 34-letni Alojzij Rihar, posestnik iz Dedine vasi

★ Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega, naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutrekom kozarec naravne »Franz-Josef-grenčice«. Zdravniška poročila iz bolnic dokazujejo, da radi jemljejo »Franz-Josef-vodo« posebno bolniki na želodcu, črevesju, jetrih, ledvicah in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odjaja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah

pri Brezicah. V petek si je zasadi v zaporu nož v prsa. Radi rane so ga hoteli v nedeljo z opoldanskim vlakom zvezanega prepeljati v ljubljansko bolnišnico. V tunelu pri Litiji pa se je Rihar razvezal in koj, ko je vlak prišel iz tunela skočil iz vlaka, pri padcu pa je dobil težke poškodbe, kljub temu pa je stekel preko ceste in se pognal v Savo, kjer je utonil. Vlak se je takoj ustavil in nadpaznik Močilnikar, ki je Riharja spremljal, je odšel telefonično obvestiti iz čuvajnice orožniško postajo v Litiji. Litjski orožniki so takoj prihiteli s kolesi k Savi ter potegnili truplo begunca na suho in ga prepeljali v litjsko mrtvašnico. Rihar najbrže ni hotel zbežati, temveč napraviti samoumor. Vsekakor je bila o tem uvedena preiskava.

★ Čez noč bogatinka. Osirotela žena v majhni gorenjski vasi je zadnja leta živela skoro v bedi. Zlasti še zadnje čase, ko ji je mož, ki je šel za boljim kruhom, umrl v Ameriki. Te dni je pa dobila razveseljivo vest, da ji je nakazana zavarovalnina po možu in sicer — 11.000 dolarjev.

★ Za povzdigo belokranjske sadjejeje. V 162. števi »Jutrac« je izšel članek pod imenom »Za povzdigo belokranjske sadjejeje« kot odgovor na dopis v »Slovenec« od 7. julija pod istim naslovom. »Jutrovc« dopisnik smatra za dopisnika našega dopisa uradnika oblastne samouprave. Z ozirom na to izjavljamo, da nam je dopis o povzdigi sadjejeje v Beli Krajini došel iz Bele Krajine od našega stalnega dopisnika ter da ga ni napisal noben od organov oblastne samouprave.

★ Prekle. Spodaj podpisani preključem vse obdolžitve sumničnega o Jos. Adamiču, posestniku iz Malih Lipljen, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnjega postopanja. — Jože Jeršine, železnica.

Ljubljana

○ Velika igralsko-pevska prireditev. »Udruženje gledaliških igralcev« Ljubljana, priredi 14. in 15. septembra t. l. prireditev, ki bo vsebovala pevsko-recitacijski večer in umetniški bohemski večer in sicer v veliki dvorani hotela Union. Oporazjamo še sedaj vse ljubitelje pesmi in žive besede, kakor tudi zabave željne publike na ta umetniško zanimiva večera. Ker se vse to vrši v korist Bolniškega fonda, prosimo prireditelje in korporacije za obzir na imenovani datum. — Odbor.

○ Nepričakovano veselje. Včeraj dopoldne je bilo okrog stojnice na Pogačarjevem trgu živahno sušljanje branjev in branjevcev. Starikava žena, ki prodaja v primitivni stojnici štruklje, pokalice in slično drobnarijo, da se skromno preživi, je dobila obvestilo, da je njena srečka zadela 39.000 Din. Žena je bila tolikanj zbegana, da ni vedela, kaj naj počne. Zaprla je stojnico, jo zopet odprla in še na čestitke ni mogla odgovoriti. »Mati, zdaj boste pa lahko kupili barakole« ji je svetoval branjec sosed. To jo je predramilo. »Nak, tistega pa ne; novo postavim, pa kakšno« se je odrezala.

○ Vožnja na Grad z motorji — prepovedana. Na podstavi § 44 občinskega reda za mesto Ljubljano in sklepa občinskega sveta z dne 11. junija 1929 odreja mestni magistrat v interesu higijene in osebne varnosti šetalec po Grajskih sprehajališčih sledeče: Po ulici na grad mimo Florijanske cerkve je prepovedana vsaka vožnja s konjsko vprego, avtomobili, motocikli in kolesi. Dovoljena je le materialna vožnja s konjsko vprego za posestnike in prebivalce ob tej ulici. Po vozni poti na Ljubljanski grad od Karlovskega mostu je prepovedana vsaka poskusna in tekmovalna vožnja z avtomobili, motocikli in kolesi. Pri navadnih vožnjah je dopustna največja hitrost 6 km na uro za vsako vozilo in v vsaki smeri. Zoper one, ki bodo prekršili gornjo prepoved, bo postopal mestni magistrat v smislu § 70 občinskega reda ter jim naložil globo do 1000 dinarjev, odnosno v primeru neiztirljivosti zaporno kazen do 25 dni.

○ Ne kvarite brežin na Ljubljani in Grubarjevem kanalu. Pri pregledu Grubarjevega prekopa se je ugotovilo, da so bile v preteklem letu občutno poškodovane njegove brežine. Tako je bila n. pr. porušena škarka pri odcipu Ljubljane in prekopa »na špiče«. Nadalje se opazja, da uporabljajo kopalice zatvornice v prekupu za to, da raz njo skačejo v vodo. S tem bi se utegnili poškodovati zatvornice in povzročiti nedogledna škoda. Mestni magistrat prepoveduje na podstavi § 26b občinskega reda ljubljanskega vsako poškodovanje brežin in kopanje v Grubarjevem prekupu od Karlovskega do Štepanjevega mostu. Proti osebam, ki bi se pregrešile zoper gornjo prepoved, bo postopal mestni magistrat po § 44 občinskega reda ljubljanskega ter jim naložil globo do 1000 Din, odnosno v primeru neiztirljivosti zapor do 25 dni.

○ Čoln ga je veselil. Pri Malem grabnu, to je pri onem potoku, ki teče vzporedno z Gradaščico ter se izliva v Ljubljanico blizu »špiče«, je sedel na bregu mehaniški vajenec Stanko J. ter vneto žagal in popravil lep čoln. Tedaj pa je ravno prišel mimo mehanik Rudolf F., čigar last je bil čoln. Potrepljal je Stanka po rami in dejal: »Stoj, fante, tale čoln pa ni tvoj, ampak moj. Kar pusti popravilo. Greva na policijo, boš povedal, da si mi ga pred tremi dnevi odpeljal iz trnovskega pristanala.« Stanko je, hočeš nočeš, odšel z lastnikom čolna na policijo. Ker mu ni drugače kazalo, se je takoj vdal in priznal, da je čoln res ukradel in ga hotel sedaj skrajšati in predelati, tako da lastnik ne bi več spoznal svojega čolna. Povedal je zato tudi čudno opravilo. »Doma sem z Bleda in mene, kot Blejcu, čolni neznansko veselijo. Moral sem imeti svoj čoln. Kupiti si ga nisem mogel, sem ga zato ukradel.« Stanko bo njegov izgovor zelo malo pomagal pri določitvi kazni.

○ Iz policijske torbe. V noči od nedelje do ponedeljka je policija aretirala sedem oseb, in sicer štiri radi izgreda in pretepa na cesti, dva potepuha in enega krošnjarja. — Prijavljene so tri male tatvine. — Neka ženska je prinesla na policijo srebrno uro, ki jo je našla na cesti in katere lastnik je že ugotovljen. — Radi pijanosti in izgredov je ovadenih sedem vinskih bratcev. Dva šoferja bosta odgovarjala radi prekoračenja avtomobilskih predpisov, deset voznikov pa radi prekoračenja cestno-policijskih predpisov.

○ Z lestve je padel. Prav nevarna nesreča se je pripetila včeraj popoldne na Sv. Petra cesti. Hotel Trinitas sedaj popravljajo. Ob četrni 2. je delal na visoki lestvi stoječ 85 letni zidar Martin Oplotnik. Klin, na katerem je Oplotnik stal, je bil preperel in se je naenkrat zlomil. Oplotnik je strmoglavil v globino. Padel je na prizidek hiše, od tu pa na hodnik. Padec je bil globok kakih 8 metrov. Oplotnik je obležal s hudimi notranjimi poškodbami. Iz ušes se mu je vili kri. Poklican je bil rešilni avto, ki je nesrečnega prepeljal v bolnišnico. Oplotnikove poškodbe so smrtno nevarne in ni upanja, da bi okrevala. Martin Oplotnik je doma iz Griž pri Celju, stanoval na ie na Kodelfevem.

Sveta življenje in vrvenje

Davisov pokal, za katerega se sedaj bije hud boj. To potovalno nagrado za narod, ki ima najboljše tenis-igralce, je leta 1900 ustanovil poznejši ameriški državni tajnik Dwight F. Davis. Leta 1927 si je pokal priborila Francija od Amerike in ga preteklo leto zopet obdržala. V letošnjem boju postaja nevaren nasprotnik Francije Nemčija, ki je v vseh dosedanjih tekmah zmagala.

Nove podrobnosti o senzacionalnem umoru

Policija je z vso marljivostjo na delu, da popolnoma pojasni skrivnostni umor v Lainzu. Poročali smo že, da je na podlagi umetnega zobovja umorjene ugotovila njeno identiteto in tudi prišla na sled morilcu. Vsi znaki govorijo, da je morilec mož pokojne Katarine Scheftner, že mnogokrat predkaznovani Heinrich Andreas Fellner. Po zadnjih vestih je Fellner svojo ženo za visoko svoto zavaroval in bi umoril svojo ženo zato, da pride do zavarovalne svote. Ni sicer to še čisto dokazano, toda za Fellnerja bi bila taka namera čisto verjetna.

Iz življenja morilca.

Fellner izhaja iz ene najbogatejših rodbin v Stolnem Belemgradu. Njegov stari oče je imel 2000 jehov zemlje, poleg tega pa je priženil njegov stari oče še 500 jehov. Rodbina Fellner je upravljala v vsem 18.000 jehov zemlje, od katere pa je imela par tisoč jehov le v zakupu. Vsled nesrečnih spekulacij pa je rodbina izgubila svoje premoženje.

Fellner je bil določen, da postane diplomat in je imel velik talent za jezike. Obvladal je popolnoma poleg svojega maternega jezika, madjarščine, še nemščino, angleščino in francoščino. Ker je izgubila njegova rodbina premoženje, si je moral Fellner najti službo in po protekciji soproge nekega angleškega diplomata je dobil službo tajnika in tolmača na perzijskem dvoru.

Po dveh letih bivanju v Perziji se je vrnil domov na Madjarsko. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je vstopil kot praporščak v armado. Lepega dne pa se je pojavil v Baden-Badenu v uniformi majorja. Ali zgodilo se mu ni nič in bil je samo prestavljen v Graz. Bil je silno navihan človek, ki je povsodi povzročal škandale. Nekoč je v nekem sporu, ki ga je seveda sam povzročil, vrzel nekega češkega vojaka čez most v Vltavo. Vojak je utonil, a Fellneru se zopet ni nič zgodilo. Takšna je bila takrat pravica. Bil je zopet samo prestavljen v Raab, kjer je pretepel polkovnega zdravnika, ker mu ni dovolil dopusta. Toda zopet se mu ni nič zgodilo. Ni čuda, če je mislil, da mu je dovoljeno vse.

Po vojni se je izdal za barona in postal je čisto navaden ženitveni slepar. Uveljavljal se je tudi kot tihoapeč orožja in opojnih sredstev ter prišel vsled tega opetovano v konflikt s policijo.

Ko je prišel Fellner iz zapora v Salzburgu, se je seznanil z bivšo demimondko Katarino Scheftner ter postal njen mož in njena nesreča.

Kdo je bila Katarina Scheftner?

V starosti od 16 let je objavila oglas, v katerem apelira na dobrega človeka, ki jo naj bi podpiral, da bi se izučila kot igralka. V resnici se je našel tak dobrotnik, ki jo je dve leti podpiral, ne da bi jo sploh poznal. Med tem pa se je položaj dobrotnika poslabšal in ustaviti je moral podporo. Katarina je nato postala model in ljubica nekega slikarja, ki jo je vzel l. 1907 s seboj v London. Tu je živela Kitty, kakor se je sedaj imenovala, kot demimondka in si »prislužila« luksuriorno vilo ter imela nekaj časa celo dirkalne konje. Po izbruhu vojne je odšla v Nemčijo, nato v Avstrijo, kjer je ujela nekega zobozdravnika, ki jo je dve leti vzdrževal. Nato je bila devet let ljubica tržaškega bankirja Weila, ki ji je daroval mnogo denarja in dragocenosti. V Trstu se je v nekem nočnem lokalu seznanila s Fellnerjem in se vanj zaljubila, čeprav ta ni bil niti lep, niti duhovit, temveč je imel za seboj le burno preteklost. Pozneje se je s Fellnerjem celo poročila in zadelo jo je njena usoda. Fellner jo je samo izkoriščal in jo tudi silovito pretepal, kadar mu ni hotela dati denarja. Ker je bila v večnem strahu, da jo Fellner enkrat še ubije, si je priskrbelo samokres. Ker pa jo je Fellner vedno bolj izsiljeval, ga je ovadila zaradi sleparije in po neverbe.

Novi dokazi.

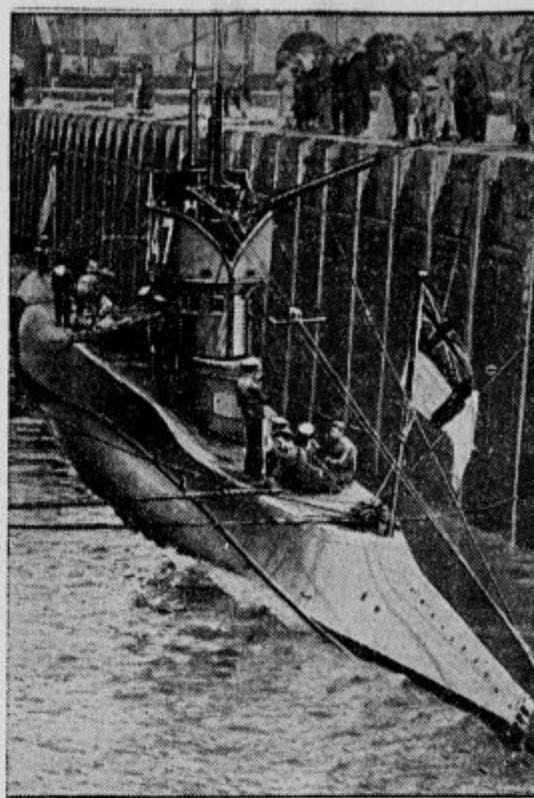
Fellner taji in pravi, da more dokazati, da v času, ko se je umor izvršil, sploh ni bil v Avstriji. Našle pa so se priče, ki so videle Fellnerja večkrat v letu 1928. v Budapešti in v Avstriji. Ugotovljeno je nadalje, da je Fellner opetovano prodajal in zastavljal dragocenosti umorjenke. Fellner je bil prijatelj znane nasilneža Erdelyi-ja, ki je do smrti pretepal svojo ženo.

Preiskava je nadalje ugotovila, da je Fellner v Budapešti sklenil neko zavarovalno pogodbo in po vzoru Erdelyi-ja takoj potegnil provizijo. Drugo tako zavarovalno pogodbo zaradi Fellnerjeve pa je sklenil v Trstu Fellnerjev prijatelj.

Policija preiskuje preiskavo in dvorni svetnik Wahl, ki vodi za dunajsko policijo preiskavo, je pred svojim odhodom v Opatijo izjavil, da je v posesti podatkov, ki nedvomno dokazujejo krivdo Fellnerja.

Dragoceni „sladkorčki“

Na jako slabem glasu so kavke, ki pokradejo vse, kar se sveti, posebno pa dragulje in zlato. Nič boljši v tem oziru niso papagaji. V neki londonski prodajalni imajo papagaja, ki je naučen, da govori v reklamne svrhe. Pred kratkim je ta papiga neki dami snela izpod vratu dijamantno broško ter jo pogoltnila. Ker je bila broška vredna 33.000 Din, je bila s tem papigi seveda usoda zapečaten. — Profesor veterinarskega kolegija v Londonu pripoveduje, da je nekoč prišel k njemu žid, ki je grozno zdihoval, češ, da je kupil psa za šest šilingov, ko ga je pa pripeljal domov, je bilo prvo to, da mu je pogoltnil dijamanten gumb, vreden 4000 Din. — Enako nesrečen je bil neki ameriški farmar, ki je obesil svoj suknjič na plot, sam pa legel v senco. Prišla je od nekega krava, se približala suknjiču ter ga pričela požirati. Prepozno se je farmar zbudil, da bi bil ubranil kravi dragoceno krmo, zakaj že je požrla žep in ž njim debel šop dolarskih bankovcev, katere je prejel kot izkupiček za dva para volov. — Med svetovno vojno je grški generalni štab poslal korporala z važnimi listinami v Solun. Vojak je imel v voz vprežen par mežgov, voznja pa je trajala dva dni in dve noči. Ko je drugo noč vojak počival s svojo vprego, je naenkrat zaslišal čudno žvečenje in ko je pogledal, je našel, da je eden zmed mežgov prišel do nenadomestljivih papirjev ter jih pogoltnil. — Uslužbenec nekega juvelirja v Brightonu je po naključju pogoltnil dragocen dijamant. Mož se je branil operacije in tudi sodnik, pred katerega so ga peljali, ni mogel ničesar ukreniti, niti ga pregovoriti, da bi se dal operirati. Slučaj je bil seveda objavljen v časopisju, kar je imelo za posledico, da je bil mož dvakrat v življenjski nevarnosti, ker so ga napadli tolovaji, ki so se hoteli polastiti dijamanta, oziroma ubiti človeka, kateri je nosil v sebi tako dragocenost.

Angleška podmornica H 47, ki se je potopila s posadko 25 mož vred.

našli dovolj živil, da jima ni bilo treba strdati. Kaj pa bi se zgodilo, če bi potrebne formalnosti trajale še več dni, ali če bi ne bilo v shrambi nič živil? Nek francoski list piše o neumnosti uradnika, ki izvrši svojo uradno dolžnost, četudi s tem krši človeško dolžnost. List pravi: »Včasih je veljalo: komur Bog podeli urad, mu podeli tudi razum. Danes se iz vsakega uradnega delovanja vidi, da postaja srce uradnikov vedno bolj trdo, možgani pa mehki.«

Prvi papežev nuncij pri italijanskem dvoru Borgoncini Duca v spremstvu kneza Ruffa na poti k italijanskemu kralju, da mu izroči poverljiva pisma.

Hiša za 75 lenigov dnevno

V Gadebuschu v Mecklenburgu je prodal čevljar Stephan vrtnarju Schultzkemu svojo hišo za 5000 mark. Schultzki je dal neko malenkost na račun, ostalo kupnino bo odplačeval v dnevnih obrokih po 75 lenigov; v približno 10 letih bo kupnina plačana.

Zapečatenе služkinje

Red mora biti in postava ostane postava, čeprav je v nasprotju s pametjo. Kaj pomeni razum in človeško pravo proti uradnemu pečatu? Slučaj, o katerem poročajo pariški listi, je spet dokazal, kaj lahko napravijo nespametni ljudje iz postavnih določil.

Nek bogat Parižan je med potovanjem po deželi umrl. Njegov prijatelj, ki je bil obenem izvrševalec oporoke, je odpotoval na pogreb in je obema služkinjama umrlega naročil, naj očistita ain varjeta stanovanje. Do povratka izvrševalca oporoke ne smeta nikomur dovoliti vstopa v stanovanje; zakaj sobe so bile polne dragocene oprave in raznih umetnin. Medtem ko sta služkinji opravljali svoje delo, je prišel sodni uradnik, ki naj bi zapečatil stanovanje. Zvonil je in trkal, služkinji pa, zvesti ukaz, nista odprli. Po razgovoru skozi zaprta vrata je sodni uradnik storil, kar mu je bilo službeno ukazano: stisnil je uradni pečat čez luknjo ključavnice. Vedel je sicer, da so še ljudje v stanovanju, ampak to ga ni nič brigalo, izvršiti je moral svojo dolžnost. Stanovanje je v tretjem nadstropju, tako da služkinji nista mogli skozi okno, in tudi zadnja vrata v kuhinjo so bila zapečaten. Dva dni sta bili zvesti služabnici zaprti, dokler se ni vrnil izvrševalec oporoke.

Sedaj se je pa začelo drugo dejanje te komedije. Zakaj izvrševalec oporoke ni smel odstraniti pečatov in je poklical policijskega komisarja. Komisar tudi ni imel pravice, da bi se dotaknil pečatov in je moral šele izposlovati sodno odločitev. Hitel je zelo, pa je bilo to v soboto zvečer, in pristojni sodnik se je odpeljal na deželo. Končno, po štirih dneh, je prišel na lepo pisanem dokumentu nov uradni pečat, ki je napravil konec pečatom na ključavničnih luknjicah. Zvesti služkinji sta bili osvobodjeni. K sreči sta v shrambi

Smešnice

Mo žž računom je potkal na vrata: »Ali je gospod Slamnik notri?« je vprašal žensko, ki mu je odprla.

»Da, notri je,« je odvrnila s jako čudnim povdarkom.

»Ali bi lahko govoril z njim?« »Ne, ne morete.« »Zakaj pa ne, če je notri?«

»Zato, ker ga šest mesecev ne bo ven.«

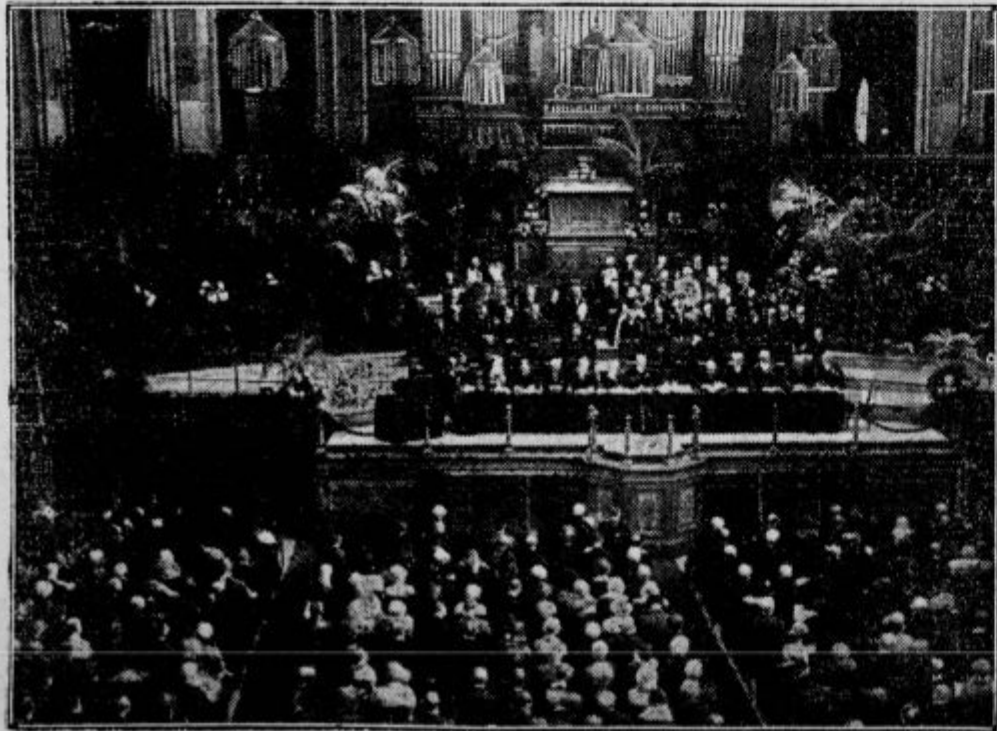
Tonček in Janko sta se šla »ravbarje«. Ko pride mati v sobo, pove Tonček, da je Jankota pravkar ustrelil in da je mrtev. »Zakaj pa ne pade na tla, če je mrtev?« vpraša mati. »Zato, ker ima nedeljske hlače na sebi,« je pojasnil Tonček.

Sodnik si je popravil bilet, oslinil prste ter pričel: »Ne morem si misliti bolj nizkotejnega dejanja, kot je vaše, da ste zapustili svojo ženo. Ali se zavedate, da ste pravi pravcati dezertjer?«

Obtoženec je odkimal ter dejal: »Gospod sodnik, ako bi vi poznali to žensko tako dobro kot jo jaz, bi mi ne rekli dezertjer, pač pa begunec.«

Poveljnik ameriških vojnih šol general Conner je te dni prišel v Berlin, da bo proučeval nemško vojaško razmere.

Mednarodni kongres trgovskih abornic v Amsterdamu. Slika nam kaže slovesno otvoritveno sejo.

PINO KUJAR
privatni uradnik in rezervni podporučnik
RUDA ROZMAN
poročena
Ljubljana, dne 14. julija 1929.

ZAHVALA. Ob priliki prebriske izgube našega iskreno-ljubljenega soproga, očeta, tasta in svaka, gospoda

IVANA PIRCA

višjega geometra in rezervnega častnika

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so nepozabnega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili venci in cvetje.

Posebno pa se zahvaljujemo visoko cenjenemu uradništvu delegacije ministrstva financ v Ljubljani, nadalje društvu geometrov in vojaški oblasti ter gg. oficirjem za izkazano sočutje in častno spremstvo.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene, nepozabne mamice, stare mamice, sestre in tete, gospe

Frančiške Dovč

izrekamo pristrčno zahvalo. Prav posebno pa se zahvaljujemo: preč. gg.: F. Koširju, domačemu župniku, A. Tomelju, črnuškemu župniku, V. Cundru, kaplanu; nadalje: Uršulinskemu samostanu v Ljubljani, preč. gg.: spiritualu J. Cegnarju in katehetu M. Vilfanu, č. sestri A. Kolenc za požrtvovalno postrežbo tekom bolezni, uradništvu Zadr. gospodarske banke za častno spremstvo na zadnji poti, kakor tudi gg.: dr. Žibertu, dr. Bizjaku, prof. Severju in vsem ostalim spremljevalcem. Iskreni Bog plačaj!

Stožice, 12. julija 1929.

Rodbini: Dovč-Jakopič.

LUZ in MONOLIT peči
ŠAMOTEŽ, najcenejša, prvo-
vrstna šamota za peči in šte-
dilnike. — Elektromotorji
CONZ Altona Bahrenfeld.
Ing. Guzelj, Ljubljana VII
Telefon 3252 Jernejeva c. 5 Telefon 3252

Morsko kopališče BAŠKA (OTOK KRK) Hotel Grandić

Do 1. IX. pension Din 75.—, od 1. IX.
Din 60-65.— - Uradniki poseben popust!

Natečaj za tajnika in revizorje

Razpisuje se natečaj (konkurz) za enega tajnika in dva zadržna revizorja. Kvalifikacije: višja, prednost ima fakultetska izobrazba, oni z zadržno in komercialno prakso se bodo posebno vpoštevali. Plača po sposobnosti in sporazumu.

Pismene ponudbe s curriculum vitae, s prepisom dokumentov in priloženo event. lastnih pismenih del do 25. julija 1929 nasloviti na Savez Nabavljajskih zadržna državnih službenika, Beograd, poštni predal 290. Izključuje se kot neumestna vsaka protekcija.

Strešna opeka

patent Bohn, Vinkovci

Zastopnik: **Material, d. z. o. z.**
Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 27-16

Prodaja orehovega furnirja

V petek, dne 19. julija t. l. ob 16 se bo v Ljubljani, Kobaridska cesta št. 45, vršila prodaja kakih 5400 m² orehovega furnirja, spadajočega v konkurzno maso A. Kajfeža.

Da uničite

molje, muhe, stenice, komarje, in ostali mrčes ter njihova jajca uporabljajte

Fly-Tox

Siguren učinek! Prijeten duh!
Ne maže obleke in ne perila!

Dobiva se
v lekarnah
in drogerijah

Zahtevajte izvirni višnjevi
zavoj s francoskim napisom

Zastopstvo za Slovenijo

Dr. A. KANSKY

kemična tovarna

Ljubljana

Gledališka ulica

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dobrega očeta, gospoda

Ivana Vrečko

višjega sodnega oficijala v pokoju

smo bili deležni tolikernih izrazov sočutja, da nam ni mogoče izreči vsakemu posebej naše zahvale. Bog bodi vsem plačnik! Posebej pa čutimo hvaležnost do preč. mestnega kaplana g. Lasbacherja, ki je opravil pogrebno svečanost, dalje do gg. dvor. svet. dr. Kotnika, viš. sod. svet. dr. Levičnika, viš. drž. tožilca dr. Požarja, generala Schöbingerja, uprav. jetn. v p. Možine ter številnih stanovskih tovarišev in prijateljev, ki so njegov spomin počastili z lepimi venci in ga na zadnji poti spremili.

Celje, dne 15. julija 1929.

Rudolf Vrečko, sin.

Viktor Tomšič, lesni veletržec v Villa del Nevoso, dajem v svojem in v imenu svojih otrok VIDKE, MAJDKE in VIKTORČKA s tem na znanje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je danes po kratki, mučni bolezni previdena z Bogom preminula nenadoma v švic. Davosu naša preljubljena, nenadomestljiva in nepozabna soproga in mamica, gospa

Vida Tomšič, roj. Samsa

Zemeljski ostanki preljubljene se pripeljejo v sredo, dne 19. julija iz Davosa na dom v Villa del Nevoso in polože k večnemu počitku v rodbinsko grobnico na farnem pokopališču v Trnovem.

Davos - Villa del Nevoso, dne 14. julija 1929.

Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad devet vrstilo se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Prodajalka

izurjena v mešani stroki, želi premeniti mesto. Je zmožna tudi kavcije. Cenjene dopise na upravo »Slovenca« pod značko »Marljiva in poštena« 7645

Sedlarski pomočnik

išče službe v mestu ali na deželi. Cenj. ponudbe na naslov: Vinko Krašna, Nova cesta 359, p. Vrhnika

Kdo

bi mlademu, akademično izobraženemu možu neoporečne preteklosti, proti lepi nagradi oskrbel primerno službo v bančnem ali sličnem podjetju, ali katerem drugem uradu? Naslov na oglasni oddenek »Sl.« pod »Uradnik 2000«.

Prodajalka

izvežbana, marljiva in poštena, z večletno prakso, zmožna samostojno voditi manjšo trgovino, želi premeniti mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« 7630.

Dobra kuharica

gre brezplačno v župnišče. Naslov v upravi pod št. 7699.

Vpokojenec

želi biti zaposlen v kakem skladišču ali upravljati posestvo pri kaki vdovi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7721.

Službo dobe

Agilni agenti (-ce)

se iščejo za prodajo zelo dobro idočih predmetov. Zasluzek 3 do 4000 Din mesečno. - Dopise z označbo točne adrese je poslati Banki »Agrarija«, Beograd, Obilicje venac št. 25.

GOZDNI URAD BARONA BORN — TRŽIČ —

išče večjo partijo

gozdnih delavcev in izučenih žagarjev

Kuharico

pridno in pošteno, ki bi opravljala vsa hišna dela, sprejme takoj Ivanka Zorko, trgovina, Sv. Benedikt v Slov. goricah. Ponudbe s priloženo sliko in referencami poslati na gornji naslov.

Mesar. pomočnika

vešč v izdelovanju vsakovrstnih klobas, sprejem. Ponudbe pod »Snažen in pošten« upravi »Slovenca«.

Pomočnika

ki se razume na brušenje sekir in zna nekoliko delati iz ognja. Ivan Drobnik, sekirni kovač, Grahovo pri Rakeku.

Čevljarški pomočnik

starejši, za mešano delo, se sprejme. — Naslov v upravi Slov. pod št. 7697.

Kuharico

zmožno vseh hišnih del, sprejme takoj Adolf Hauptmann, Sv. Petra cesta št. 39.

Kuhinjsko dekle

išče hotel »Štrkelj«.

Dve pletilji

za nogavice sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača pa dogovor. Ponudbe na B. Pušnik, Vojnik pri Celju.

Samostojen navijalec

(vikler) se išče za elektromotorje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7724.

Zobotehn. praktikant

(-injo) s predpisano šolsko izobrazbo, se takoj sprejme v Ljubljani. Pisemne ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Praktikant« št. 7719.

Prodamo

Gepelj

nov, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7695.

Motorno kolo

B. S. A., 500 ccm, 13 HP, v dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi lista pod št. 7696.

Motor

za istosmerni tok, rabljen, toda v dobrem, za obrat sposobnem stanju, 110 volt, 50—60 KW, želimo kupiti. Ponudbe nasloviti na Braunov paromlin d. d., Gjurjevac — Podravina.

„FAMA“-kamenoleseni pod

Polaga najceneje Keramična zadruga v Ljubljani, Tesarska ulica 3.

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Chevrolet-avto

jako dobro ohranjen, se prod. Natančnejši podatki pod »Z. M.« št. 7671 na upravo tega lista.

Železna blagajna

stoječa, se prod. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7527.

Kupimo

Kupim

hrastove blode. - J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Kočijo

lahko, novo ali povsem dobro ohranjeno, z dvema sedežema, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »I. O. S.« 7694.

Vnajem

Suh lokal

pripraven tudi za skladišče, se v sredini Ljubljane takoj poceni odda. Pojasnila daje G. Jurssek, Ključavničarska ul. 3, II. nadstr. - Ljubljana.

Pouk

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon., Čamerik, Ljubljana (Jugovavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Objave

N. Sadlucky

Hirosof, grafolog, sprejma vsak dan od 9 do 12 in od 14 do 19. Hotel »Union«, Šoštanj. Ostane samo 4 do 5 dni.

Posestva

Kmečko posestvo

4 orale posetve in 2 hiši se prod. na Gorenjskem. Naslov v upr. pod št. 7684

Posestvo naprodaj

redita se 2 kravi, nova hiša in nekaj gozda, po jako nizki ceni v bližini Ljubljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7722.

Razno

Žičnate vložke

in vzmeti za postelje, žimo, morske trave in železne posteljnake dobite najceneje v železnini Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Fotografski atelje

novo otvoren; najmodernejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gospoška 39.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gospoška 39.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trvd. A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24, »metr govina z žitom«

Na morje!

Zajtrk, obed in večerja, prvovrstna domača hrana za 28 Din dnevno v novi vili na morski obali v romantičnem zalivu Omišalj (otok Krk). Kopelji brezplačno tik vile, prenočišča pa v ¼ ure oddaljenem mestu Omišalj, ki je obmorsko zbirališče Slovencev. N. Jedrinič, Omišalj (otok Krk), vila Marina.

Gostilničarji, pozor!

Pristne domače in ogrske salame, kakor tudi najfinejši emendolski sir nudi delikatesna trgovina I. BUZZOLINI, Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo). Na drobno! Na debelo!

Zaman varujete Vaše življenje, ko Vas pa more s svojim pikom otrovati navaden komar, muha ali kak drug okuženi mrčes. Varuj se pred tem mrčesom in vporablaj najdovršenejše sredstvo za pokončevanje

Razpršujte Shelltox samo s pomočjo Shelltox brizgalne, ki Vam zagotavlja največji uspeh. Razpršena meglica Shelltoxa zanesljivo usmrti zasačeni mrčes ter tekom nekaj minut

osvobodi Vašo hišo muh, moljev, komarjev, bolh, stenč, mravelj, ščurkov, njihovih zaleg in ličink

Tiskana navodila o uporabi dobite pri Vašem prodajalcu. — Vporabljeni Shelltox se pravi ohranjevati hišno higijeno na najvišji stopinji.

Dobiva se v vseh krajih.

Naznanjamo vsem, ki so ga poznali, spoštovali in ljubili, da je danes dne 15. julija umrl naš najboljši oče, najblažji mož in najidealnejši učitelj, gospod

Janko Knapič

upokojeni šolski upravitelj

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 17. julija ob 16 popoldne iz šole na Vidmu ob Savi.

Videm ob Savi, dne 15. julija 1929.

Globoko žalujoči ostali.

=====

Na pomoč!

Roman.

Na vrhu so bila vrata, ki so se odpirala na prav tako umeten način kakor v onem drugem predoru in ko so se bojevniki liki reka izlili v gorenjo dolino, se jim je odprl čaroben pogled. Aeroplan je krožil čisto nizko in preganjal krdela Indijancev ter vsipal nanje cele potoke modrega ognja, ki se je potem plazil po zemlji in osvetljeval vso okolico s pošastnim žarom. Praznoverni Indijanci so kar noreli od groze.

>Raztegnite vrsto!< poveljuje Gadsden. >Moramo jih obkoliti in jih preko sedla na koncu doline spoditi ven. Toda nikogar ujeti, zapomnite si, izvzemši njihove glavarje. Vsakega, ki nosi pokrivalo iz peres, zgrabite!<

Bila je to težka naloga in zdaj pa zdaj, če so se obupani Bakairi postavili po robu, tudi huda borba. Vendar pa so tudi to nalogo Alan v zraku, streli s puškami in Hula pa na zemlji dovršili še prej ko v eni uri. Tedaj so edini Bakairi, ki so v dolini še bili pri življenju, bili štirje poglavarji, ki so jih ujeli; vse druge pa so na vrat na nos pognali preko sedla in velika bronasta vrata so se zaprla in zapahnila za njimi.

76. Obilno plačilo.

Na odru v templju so se zbrali belci z Ilakom, nad njimi pa je zopet v vsem svojem sijaju žarelo solnce z dragulji in pravkar so vzklikli iz grl Hulov pretresali zrak.

>Poslušajmo, kaj pravi!< reče Andy.

>Tiho!< pravi Greg, ki si je bil že kar dobro opomogel, >razdelili bodo nagrade!<

Tu se dvigne Ilak, v svojih svečeniških oblačilih prav lepa postava. Nagovoril je belce in Hula so vzklikali. Alan pa se obrne k Gadsdenu, ki je imel okoli glave obvezo.

>Niti besedice nisem razumel,< pravi Gadsden.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hladard, Hči CESARJA MONTEZUME. 32 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din. — 27. zvezek: Fregeji, OTROCI SOLNCA. 24 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE. 30 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 31. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 32. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din.

=====

>No dobro, vam bom pa jaz prevedel,< reče Alan. >Rekel je, da takih krasnih borcev kot ste vi in vaši možje, še nikoli ni videl in prosi vas, da bi za spomin na ta junaški boj sprejeli tole malenkost.<

Tu pokima Ilaku, ki stopi k Gadsdenu ter mu izroči majhno, krasno izdelano zlato škatico.

>Hvala lepa!< reče Gadsden jako presenečen. Odpre škatico in poleg stoječi začuje, kako je kar hlastnil po sapi. Pa je tudi lahko, kajti v škatici so bili dragulji, ki so se tako iskri, da so se lahko kosali z žarki velikega zlatega solnca, ki je sijalo nad njimi.

Sam dregne Jima in mu pošepeta:

>Poglej ga, Jim! Ves je rdeč v obraz.<

>Tudi ti bi bil, ako bi ti kdo stisnil v roko kakih sto tisoč funtov!<

>Sto tisoč funtov!< ponovi Sam z boječim glasom. Gadsden pa zopet zbere svoje dušne sile in vpraša:

>Je to zame?<

Nato pa spet pogleda škatico, kjer je žar brušenih dijamantov migljaj med zelenim sijajem smaragdov. Njegovi možje so se stisnili okoli njega in oči so jim kar izstopile, ko so buljili v toliko bogastvo.

>To je — to je pa precej čedna plača za delo ene noči,< reče Gadsden.

>Ni hče pa ne bi mogel prejeti plačila, ako se vi ne bi bili premagali kakor ste se,< reče Alan. >Mi vsi smo jako veseli, da dobite te dragulje.<

Gadsden pa škatico zapre ter jo vtakne v žep. Nato pa se nasmehne in Jim opazi, da je to bil res pravi smehljaj in ni samo ustnice zveržil.

>Upton,< reče nato Gadsden, >vi ste poštenjak! Tako tudi vaši drugi. Jaz pa obljubim, da bom v bodoče poskušal tudi sam biti tak. Nisem govornik, zato vas samo prosim: povejte Ilaku, da sem mu jako hvaležen in da takoj izginem.< Zasuče se na peti, odkoraka s svojimi ljudmi z odra ter odide iz templja.

>Saj na vse zadnje ni slab človek!< reče Jim Samu.

>Lahko bi bil slabši,< mu pritrdi Sam. Nato pa

se zbor razide in vrnejo se v svoja stanovanja, kjer jih je že čakala večerja.

Profesor je kar sijal od zadovoljnosti.

>Jutri bom pa lahko začel s svojim delom.<

>Z delom!< ponovi Andy. >Prosim, ali mislite, da to, kar ste danes opravili, ni bilo delo?<

>Boj — ne, to ni delo!< zagrmí profesor prezirljivo.

>Kako dolgo pa mislite ostati tu, gospod profesor?< vpraša Andy.

>Najmanj tri mesece,< takoj odgovori profesor. Andy se zadovoljno zareži in pravi:

>Bravo! Pravim, kraj je kar čeden in lahko se bom odpočil. Kar mene zadeva, bom prvič v svojem življenju lenaril.<

>Kaj pa ti, Sam?<

>Ribe bom lovil,< se izjavi Sam. >Povedali so mi, da jezero kar mrgoli od rib. Naučil bom Hule, kako se ribe lovijo. Pa ti, Jim?<

>Jaz bom pa storil nekaj tako izvrstnega, da bom vas vse posekal,< pove Jim. >Zvezal bom svojo anteno z Alanovim radijem ter poklical Valdo v Riu in mu povedal vse, kar se je zgodilo. Nato pa ga bom prosil, naj uredi vse potrebno, da nam po reki Xingü pošljejo naproti čeden majhen parnik, ki naj nas počaka v našem pristanišču.<

>Pa bo nekaj stalo, ne?< okleva Sam. Jim se namuza.

>Kakega pol smaragda. Sam, v kleti pod templom jih je za cele tovore in Ilak je rekel Alanu, da jih bo vsak izmed nas lahko dobil, kolikor jih more nesti!<

Sam ga debelo pogleda.

>Za sto tisoč funtov?<

>Za milijon! Če že hočeš v številkah vedeti. Pa kaj boš počel ti s svojimi dragulji?<

>Kupim si ladjo,< reče Sam brez obotavljanja. >Kupim si ladjo in bom njen kapitan. Kaj pa ti? Gotovo boš hotel imeti najboljši radio sveta?<

>Gotovo,< mu pritrdi Jim.

Konec.